3 HAZİRAN 1942
ÇARŞAMBA
Beşinci Yıl No. 1464

Yeni Sabah

GÜNDELİK SİYASÎ HALK GAZETESİ

İDARE YERİ
Nuruosmaniye: No. 17
Telgraf : Yeni Sabah İstanbul
Telefon : 20795
Her Yerde 5 Kuruş

Avrupanın cenup doğusunda
Bulgaristanın mevkii

Bulgaristan, büyük nüfuz ve istilâları Balkanlara sokmak için bir köprü rolünü oynamıya maatteessüf namzet olmuştur. Avrupada ve bütün dünyada sulh üzerine müesses bir nizam kurmak sırası geldiği vakit, Avrupanın cenup doğusunda en evvel izale edilmesi lâzım tehlike, budur.

Yazan: HÜseyin Cahid YALÇIN

Bulgar komşularımız Avrupanın cenup doğusunda yeni bir mevki tutmak hevesine düşmüşlerdir. Mihverin lûtfiyle nail oldukları topraklara el koyduktan sonra onların zihni ençok bununla meşguldür. Çünkü böyle bir devlet kuşunun nasıl olup da başlarına konduğuna hâlâ inanamaz gibi bir hayret duyarken, ayni zamanda nasıl olup da bu yeni topraklar üzerinde sağlamca yerleşebileceklerini endişe ve itimatsızlıkla düşünüyorlar. Fakat, tabiidir ki bu endişe ve itimatsızlık onların içindedir. Yalnız, ufak vesilelerle dışarıya taşıyor ve kendisini belli ediyor. Onun için ne zaman herhangi bir Alman gazetesi Bulgaristanın, Avrupanın cenup doğusundaki mevkiine temas eder bir yazı yazsa, onu büyük bir itina ile naklederler ve bu neşriyatla kendilerini tatmin etmiye çalışırlar. Bu hareketleri isbat ediyor ki, fertler arasında vicdan âzabı denilen hisse tekabül eden bir huzursuzluk, bugünkü avlarının ellerinden kaçması ihtimali karşısında duydukları acı için bir teselli ihtiyacı, onların zihinlerinde daima gayri meş'ur bir surette hâkimdir.

Woelkische Beobachter gazetesi 20 Mayıs tarihinde Sofyadaki muhabiri Herman Ginzelden aldığı bir makaleyi neşretmiş. Bunun bir fıkrasını yarı resmî La Bulgarie gazetesinde okuyoruz.

Muharrir, Bulgarların müttefikler sayesinde her türlü ecnebi tehlikeden mâsun kaldıklarından dolayı bahtiyarlık duyduklarını ve Avrupada emniyet ve yeni nizam uğrundaki mücadelede kendilerine düşen vecibeleri anladıklarını temin ettikten sonra Avrupanın cenup doğusunda Bulgaristanın büyük kıymeti haiz bir nizam ve sükûn âmili sıfatiyle mevki aldığını bildiriyor ve nihayet yarı resmî Bulgar gazetesinin büyük bir itina ve ehemmiyetle naklettmiş olduğu parça şu sözlerle bitiyor:

"Üçüncü Bulgar Krallığı yeni teessüsündenberi, ciddî, kabiliyetli ve son derece çalışkan bir kavmin çarçabuk ilerlemesini göze çarptırmıştır. Bu kavim, büyük sebat ve ikdamı ve son derece kanaatkâr yaşayışı sayesinde nihayet kendi hayat sahasını elde etmiye muvaffak olmuştur. Karşılaştığı mukavemet kırılmıştır. Şimdi yaratıcı bir gayret sarfetmek mevzuubahistir. **Avrupanın cenup doğusunda hâlâ hâl çarelerini bekliyen bazı nazik meseleler bulunduğunu gizlemiyeceğiz.** Maamafih Bulgaristan daha şimdiden bir nizam ve sükûn âmili olduğu davasını ileri sürebilir. Millî ve siyasî kuvvetleri büyük, değerli ve selimdir. Bunlar altından daha kıymetli bir hazineyi muhtevi bulunmaktadır."

Bulgar komşularımız hakkında Alman muharririnin bezlettiği sitayişleri kıskanacak değiliz. Hattâ onlara biz de iştirak edebiliriz. Fakat bu kabiliyetli ve çok çalışkan komşularımızın bir esaslı kusurları vardır ki, bütün meziyetlerini ikinci plâna atıyor. O da, sonsuz hırs ve iştihalarıdır. Ayni zamanda biraz tecrübesizlik te yapıyorlar. Meselâ, şu Alman muharririnin makalesini böyle yarı resmî bir gazeteye nakletderek onun üzerine Bulgar emellerinin damgasını vurmakta acaba ne faydaları vardı?

Biz, bu fıkranın sonundaki parçayı okuyup da Avrupanın cenup doğusunda hâl çareleri bekliyen bazı nazik meseleler bulunduğunu okumuğumuz zaman, bunun mânasını anlamaz mıyız? Eğer bizim bu mânayı anlamamıza bir ehemmiyet vermiyorlarsa o halde bize dostluk teminatını tekrar etmek zahmetini neden ihtiyar ediyorlar?

Bir taraftan bir şey yapmıya çalışırken, diğer taraftan onu yine kendi elleriyle yıkmak çok acemice bir politika alâmeti değil midir?

Bulgar devlet adamları ve gazeteleri, artık Bulgaristanın toprağa ait hiçbir talebi kalmadığı sözlerini bir kılışe haline sokmuşlardır. Bunu, bizi uyutmak için afyon yutturmak ister gibi her vesile ile ileri sürerler. Fakat arada böyle bir gaf yapmakla hem kendileri hakikati faşediyorlar, hem sonra ecnebi propagandaların aramızı açmıya çalıştığından şikâyete kalkıyorlar. Daha geçende bir Bulgar kaynağı Bulgaristanın millî emellerini, Ayastafanos muahedenamesinin temsil etmiş olduğunu ağzından kaçırmıyor muydu?

Hani Bulgaristanın Türkiye ile hiçbir davası yoktu? Cenup doğuda halli lâzım nazik meseleler nelerdir? Bu, Şarkî Trakya ve Edirneden başka ne olabilir? Çünkü Bulgaristan bugün işgal etmekte olduğu Yunan topraklariyle Makedonya ve Türk toprakları münasebetiyle bir mesele karşısında bulunduğunu kabul edemez. Buralarını Mihver zaptetmiş ve Bulgaristana ihsan eylemiştir. Bulgarlar kendilerini bu topraklarda sağlam ve kat'î olarak yerleşmiş addettikten sonra da hâlledilecek mesele bir kısım Türk toprakları üzerindeki Bulgar hırsından başka ne olmak ihtimali vardır?

Bulgaristan Balkanlar ve Avrupa için maatteessüf bir sükûn ve intizam âmili olmamıştır. Bulgaristan Avrupanın emperyalist devletleri önünde Balkanların ve Avrupanın sulhunu tehdit için hazırlanmış bir maynın daima ateşlenmiye hazır bir fitili halini maatteessüf almıştır. Bulgaristan büyük nüfuz ve istilâları Balkanlara sokmak için bir köprü rolünü oynamıya maatteessüf namzet olmuştur. Avrupada ve bütün dünyada sulh üzerine müesses bir nizam kurmak sırası geldiği vakit, Avrupanın cenup doğusunda en evvel izale edilmesi lâzım tehlike, budur.

Hüseyin Cahid YALÇIN

Daha Birincinin
dumanı tüterken

1036 İngiliz tayyaresi

Bu defa da Essen in altını üstüne getirdiler

Kolonya halkı toplu bir halde hicret ediyor

Nevyork Times'e göre

Birinci akının hazin ve korkunç neticesi

20 bin ölü, 54 bin yaralı!

Ankara, 2 (Radyo Gazetesi) — Muhtelif kaynaklardan alınan malûmata göre, Almanyaya karşı İngiliz uçaklarının yaptıkları taarruz hareketleri mühim safhaya girmiştir. Bugün gelen haberler, İngiliz tayyarelerinin Ruhr'da Essen sanayi şehrine karşı 2 inci büyük bir hava akını yapıldığını bildirmektedir. Dün geceki bu akına 1036 uçak iştirâk etmiştir. Londra, İngiliz uçak kayıplarının 35 olduğunu bildirmiştir.

Kolonya taarruzu hakkında yeni bir haber gelmemiştir. Taarruzdan 36 saat sonra şehrin yanmakta olduğu bildirilmiştir. Alman radyosuna göre kayıplar ağırdır. Nevyork Taymis gazetesi 20 bin ölü, 54 bin yaralı olduğunu yazıyor.

(Sonu Sa. 3, Sü. 3 de)

Bugünden itibaren Ekmek tam istihkak verilecek

Ekmek fiyatı 10 para arttı, dört gün sonra da halitadaki arpa miktarı yüzde ona indiriliyor

Kısa bir müddettenberi bir gün tam, bir gün yarım olarak verilmekte olan ekmek istihkakı bu sabahtan itibaren her gün tam olarak verilecektir.

Yeni karara göre, eskisi gibi, küçükler 150, büyükler 300 gram ekmek alacaklardır. Diğer taraftan ağır işçilerin alacakları ekmek istihkakı da 600 grama çıkarılmıştır.

Yeni zamlar kanununa göre, dünden itibaren bir çuval undan 39 kuruş istihlâk vergisi alınmaktadır. Bunun için 14 lira 47 kuruşa satılmakta olan bir çuval unun fiyatı 14 lira 86 kuruşa çıkarılmıştır.

Unun artan istihlâk vergisi, ekmek fiyatlarına tesir yapmış, Bölge İaşe Müdürlüğünde dün toplanan Fiyat Murakabe Komisyonu ekmeğe 10 para zam yapmıya karar vermiştir. Yeni karara göre, bugünden itibaren bir ekmek on buçuk kuruşa satılacaktır.

Vilâyetin tebliği

Vilâyetten Tebliğ Edilmiştir: 3/6/942 çarşamba gününden itibaren büyüklere 300, çocuklara 150 ve ağır işçilere de 600 gram olmak üzere ekmek istihkakları her gün tam olarak verileceği tebliğ olunur.

Ekmekteki arpa nisbeti yüzde ona indiriliyor

Görülen lüzum üzerine bir müddettenberi ekmeğe karıştırılmakta olan yüzde 40 nisbetindeki arpa miktarı, pazartesi gününden itibaren yüzde 10 a indirilecek ve bu suretle ekmekteği buğday nisbeti arttırılacaktır.

Askerlik mükellefiyetinde bazı değişiklikler yapılıyor

SAKAT ERLER 12 AY HİZMET GÖRECEK

At, araba, motosiklet, otomobil ve kamyonla müracaat eden erlerin muvazzaflık hizmetleri de 12 ay olacaktır

Ankara, 2 (Hususî muhabirimizden) — Bugünkü Ulus'ta yazıldığına göre, Millî Müdafaa Vekâleti 1111 sayrlı askerlik mükellefiyeti kanununun bazı hükümlerini değiştiren ve bazı yeni hükümler ilâve eden bir kanun projesi hazırlamıştır. Bu proje ile askerî orta ehliyetnamesi olanların muvazzaflık hizmetlerinden iki ay indirilmektedir.

Askerî ehliyetnameler kaldırılmış olduğundan maddeye ehliyetname yerine "okul diploması" kelimesi konulmaktadır. Ayni proje ile eğer takımı teçhizatı hakkındaki 34 üncü maddenin H fıkrası, teçhizat ayrı ayrı gösterilmek suretiyle daha vazıh bir şekle sokulmaktadır. At, çift arabası, motosiklet, otomobil ve kamyoniyle müracaat eden erlerin muvazzaflık hizmetleri 12 ay olacaktır.

Yalnız bu gibi erlerden binekleriyle gelenler beş sene, atlı araba ve motosikletleriyle gelenler üç sene, otomobil ve kamyonetleriyle muvazzaflık hizmetinin devamı müddetince bunları satmamıya mecbur olacaklardır. Mükellefler ölen at veya harap olan taşıtlarının yerine 3 - 5 senelik müddetler içinde yenisini temine mecbur tutulmaktadır. Sakat erler 12 ay hizmet göreceklerdir.

Millî Müdafaa Vekâleti bu müddetin altı aya indirilmesine salâhiyetli olacaktır.

34 üncü maddenin türlü fıkralarında yazılı sebeplerle kısa hizmete tâbi tutulacak erlerden (yedek subay yetişecekler hariç) sakat olanlara da kısa hizmetlerinden az olanları yaptırılacaktır.

Millî ŞEF

Dün Çin Orta Elçisini kabul ettiler

Ankara, 2 (A.A.) — Cümhurreisi İsmet İnönü dün Çankayadaki köşklerinde, başka bir vazifeye tayin edilen Çin orta elçisi Dr. Peng-Çun-Çang Cenaplarını kabul buyurmuşlardır. Elçi, Cümhurreisimize tâzimlerini sunmuş, veda etmiştir. Bu kabulde Hariciye Vekâleti Umumî Kâtibi Büyük Elçi Numan Menemencioğlu hazır bulunmuştur.

Denizlerde vaziyet

Harbin başından beri müttefikler 17,748,000 tonilâtoluk ticaret gemisi kaybetmişler!

Mihver denizaltıları bir İngiliz kruvazörünü batırdılar

Ankara, 2 (Radyo Gazetesi) — Berlin radyosu, harbin başından beri Müttefiklere ait 17.748.000 tonilâtoluk ticaret

(Sonu Sa. 3 Sü 7 de)

Gene o Transilvanya meselesi

Romen Radyosu Diyor ki:

"Macarların hesap verme saati yaklaşmaktadır„

Ankara, 2 (Radyo Gazetesi) — Romen Başvekili Mareşal Antonesko, kayıp Romen topraklarının geri alınacağını söylemiştir. Bu kayıp topraklardan maksadın, Macaristana bırakılan Transilvanya olması lâzım geldiği tahmin olunuyor. Romen basınının neşriyatı da bu tahmini kuvvetlendirmektedir. Bu mesele üzerinde Romen radyosu diyor ki:

"— Macar makamları Viyana muahedenamesini ayaklar altına alıyorlar. Romen hükûmetinin bu işe müdahale etmesi lâzımdır. Macarların hesap verme saati yaklaşmaktadır."

Parti Grupunda

Adliye Vekili, boşanma ve ayrılma sebeplerinin tetkik edilmekte olduğunu, bunlara karşı tedbirler alınacağını söyledi

Ankara, 2 (A.A.) — C.H.P. Meclis Grupu Umumî Heyeti bugün Hilmi Uran'ın reisliğinde toplandı.

Celse açıldıktan ve geçen [illegible] zaptı okunduktan sonra ruznameye geçildi. Ruznamede Bursa Mebusu Nevzad Ayas tarafından verilmiş bir takrir vardı. Bu takrirde son zamanlarda memleket içi ayrılma davalarının ve ayrılma vakalarının dikkati çekecek derecede arttığının görülmekte olduğu ileriye sürülmekte ve bunun sebepleriyle bu hale mâni olacak kanunî bir tedbir düşünülüp düşünülmediği Adliye Vekilinden sorulmaktaydı. Takririn okunmasını mü-

(Sonu Sa. 3, Sü. 3 de)

RUSYA HARBİ

Harkof cephesindeki korkunç muharebeler yavaşladı gibi...

Ka'inin bölgesinde yeni yeni ciddî ve sıkı faaliyetler başladı

Ruslar, bir haftada kırk iki Alman tayyaresi tahrip etmişler!

[*A.A. telgraflarından hulâsa edilmiştir.*]

Doğu cephesinde Alman kuvvetlerinin faaliyeti devam etmektedir. Bu faaliyet bilhassa kendini merkez ve şimal kesimlerinde göstermektedir. Alman hava kuvvetleri piyade ve tank birliklerini desteklemektedir. Bu kuvvetler Rus karşılık taarruzlarına meydan vermemektedir. Harkof kesiminde, muharebe sahası üç gündür sakin bir haldedir.

(Sonu Sa. 3, Sü. 4 de)

Çörçil söylüyor

Kolonya ve Essen de olduğu gibi...

Bütün Alman şehirleri müthiş imtihana tâbi tutulacaktır

[*A.A. telgraflarından hulâsa edilmiştir.*]

İngiliz Başvekili M. Çörçil dün sabah Avam Kamarasında harp harekâtı hakkında bir nutuk söylemiş, Libyada Rommelin taaruz plânlarının akîm bıra-

(Sonu Sa. 3 Sü 7 de)

Nis meselesi

Fransız - İtalyan gerginliği azaldı

(Yazısı 3 üncü sayfada)

AFRİKA HARBİ

Çöl iltisak noktasında kanlı çarpışmalar oluyor

Rommel, son harekâttan umduğu neticeyi alamamış gibi görünüyor

Tobruk cenubunda tank muharebeleri artan bir hızla devam ediyor

Ankara, 2 (Radyo Gazetesi) — Muhtelif kaynaklardan gelen malûmata göre, ibyada Tobruğun cenubunda tank muharebeleri devam etmektedir. Bununla beraber, cephelerde mühim değişiklikler olmamıştır. İngilizler, mayin tarlalarının doğusuna geçen Almanların çekildiklerini, Alman tank birliklerinin ise büyük bir mücadeleye giriştiğini söylüyorlar.

Almanlar 3000 esir aldıklarını, bunların arasında bir de ge-

(Sonu Sa. 3, Sü. 6 da)

HAVA KURULTAYI

Umumî Heyet toplantısı Haziranın beşinde Başvekilin nutkile açılıyor

Köylüye bu sene de toprak dağıtılacak

"Yeni Sabah„ ın Ankara muhabirinden:

★ Hava Kurumu kurultayı programı hazırlanmıştır. Buna göre, kurultay 5 Haziran Cuma günü saat 10 da Ankara Halkevinde Başvekilimiz Doktor Refik Saydamın bir nutku ile açılacak ve saat 14 de Hava Kurumu Merkez binasında encümenler çalışmalarına başlıyacaklardır.

Pazar günü saat 9 da Etimes'uttaki tayyare meydanına gidilerek hava gösterileri görülecek ve tayyare fabrikası gezilecektir. 8 Haziran Pazartesi günü saat 10 da Kurultay Halkevinde ikinci toplantısını yapacak ve dağılacaktır. Akşam saat 17 de Başvekil Şehir Lokantasında âza şerefine bir çay ziyafeti verecektir.

Dördüncü Dil Kurultayı

★ Türk Dil Kurumunun koruyucu Genel Başkanı Ulusal Önderimiz Cümhur Başkanımız İsmet İnönünün yüksek himayeleri altında dördüncü Türk Dil Kurultayı 10 Ağustos 1942 Pazartesi günü saat 15 te Ankarada toplanacaktır.

Birinci Türk Dil Kurultayında bulunup Kurultay kararile kurumun üyeleri sayılmış olanlarla ondan sonra kurum ana tüzüğü gereğince kurum üyeliğini almış bulunanlar, bu kurultayda da üye olarak bulunabilirler.

Vali Ankarada

★ İstanbul Valisi bugün şehrimize gelerek İstanbula ait muhtelif meseleler üzerinde Vekâletlerle temaslara başlamıştır.

Köylüye dağıtılacak topraklar

★ Trabzon, Giresun, Ordu ve Seyhana geçen sene başlanmış olup ta bitirilmemiş olan devlet topraklarının köylüye dağıtılması işine bu sene de devam olunacaktır. Bu maksatla bütçeye 650 bin lira tahsisat konmuş ve bu işe memur komisyonların aedi 30 dan 60 şa çıkarılmıştır.

İhracat tacirlerinin temasları

★ Şehrimize gelen İstanbul ihracat tacirlerile İzmir ve Antalya mütevassıt tacirleri Ticaret Vekâletile temaslarına devam etmektedirler. Bunlar son takas primi usulü hakkında Vekâletin aldığı karar yüzünden mallarına hariçten talep vukubulmakta olduğunu bu yüzden dahilde yağlı tohum fiyatları düştüğünü ileri sürerek bu vaziyet karşısında tedbirler alınarak zarara girmelerine meydan verilmemesini istemektedirler. Vekâlet vaziyeti tetkik etmektedir.

Mevsimin en güzel röportajı: 4

SÜNGER AVCILARI

— Şişeler Boşalınca Çilemiz Doldu —

Artık şoförümüzün yarım kalan keyfini tamamlıyabilmesi için meyhanelerle bakkallar kapanmadan Milâs'a varmamız lâzımdı. Derin uçurumlara korkudan büyümüş gözlerle baka baka her an... Dokuz doğuruyorduk!

YAZAN
NACİ SADULLAH

Şoförün "komanya" sındaki ve köylü kahvecinin dağarcığındaki şişeler boşalınca, bizim de çilemiz doldu ve ihtiyar otobüsümüzün becerebileceği kadar sür'atle Milâsa yollandık. Çünkü artık, şoförümüzün, yarım kalan keyfini tamamlıyabilmesi için, meyhanelerle bakkallar kapanmadan Milâsa varmamız lâzım. Dik uçurumların kenarındaki dar ve bozuk yollardan, sabahtanberi yüreğimizi dertli eden o ağır, fakat tehlikesiz yolculuğu özleten korkutucu bir hızla geçiyoruz: Arkamdan, midesi bozuk ve hamile bavanın, gittikçe artan inleyişlerini ve hızımızı azaltmamızı istiyen yalvarışlarını duyuyorum. Biçare:

"— Az yavaş olun, pek sancılandım, belki hemencecik doğuracağım!.." diyor.

(Sonu Sa. 3, Sü. 1 de)

20 senelik mütareke ve sonrası

1818 denberi İngiliz Politikası

Yazan: C. PETRİE Bt. —26— Çeviren: H. Cahid YALÇIN

İşte 1929 senesinde bunlar oldu. Ertesi sene Londrada bir bahrî konferansı ile başladı. Bunda Büyük Britanyanın, Fransanın, İtalyanın, Japonyanın ve Birleşik Amerika Devletinin mümessileri hazır bulunuyorlardı. Konferansta göze çarpan gaye silâhsızlanma idi. Fakat daha başlangıçtan aşikâr surette görülüyordu ki, asıl meseleyi İtalyanlara Fransa ile müsavat iddiası teşkil edecekti. İtalya kendi Hariciye Nazırı Sinyor Grandi ve Fransa kendi Başvekili M. Tardieu tarafından temsil ediliyordu. M. Briand da Londrada idi. Fakat Locarno'daki haline teşebbüs edilirse sadece bir hayalet addedilebilirdi. Konferans işleri üzerinde pek az bir tesiri olmuştur. Grandi ile Tardieu birbirlerinden hiç hoşlanmadıklarını gizlemediler. Gerek murahhaslar gerek matbuat nazarında konferansın göze çarpan vasfı birbirlerine attıkları taşlardı. İtalyan murahhası açılma celsesinde İngilizce söz söylemek niyetinde olduğunu bildirdi. Ayni şeyi yapmağa kadir olamıyan Fransız murahhası ise bunun kendi müşterek Lâtin medeniyetlerine karşı bir hiyanet teşkil edeceği mütaleasiyle itirazda bulundu. Maamafih, Grandi eski Romahların Fransızca konuştuklarını ilk defa işittiğini söyledikten sonra fikrinde ısrar etti. Başka bir vakasında, Fransız Başvekili İtalyanın icap edecek gemileri yapmağa parası yok iken Fransa ile müsavat talep etmesini muaheze eyledi. İtalyan murahhası kendisine hak verdi. M. Tardieu bu vaziyetten istifadeye kalktığı zaman, Grandi İtalyanın bir aralık parası olduğunu fakat bunu Lateran muahedenamesi ile Papaya verdiğini, çünkü daha kârlı bir iş telâkki ettiğini söyledi. Böyle bir hava içinde konferansın umumî bir uzlaşmaya vasıl olacağını ümit etmek boş bir hülya idi. Büyük Britanya ile Japonya ve Birleşik Amerika arasında bir Deniz Muahedenamesi imza edilmişse de Fransa ile İtalyayı da beraber almak imkânı bir türlü bulunamamıştı.

Bu sırada bütün milletlerarası durum mânâ berbatlaşıyordu. Çünkü bütün dünyada buhran yükseliyordu. Buhran iptida 1929 senesi Teşrinievvelinin sonlarına doğru Nevyorkta Borsada başlamıştı. Çok geçmeden, yüzlerce banka kapanıverdi. Diğer taraftan da işsizlerin sayısı sekiz milyona yaklaşıyordu. Avrupada husule gelen ilk aksülâmelin göklere çıkarılmış olan Amerikadaki refah ve saadetin ebedî olmadığını görmekten mütevellit müstehzî bir memnuniyetten ibaret olduğu inkâr edilemez. Umumî telâkkiyi bir İtalyan gazetesinde çıkmış olan bir karikatür pek güzel temsil eder: Sam Amuca gayet sefil bir kıyafette etrafa dolar serpiyordu. Altında da: "Hepsini elden çıkarınca kendisini daha mesut hissedecektir,, diye yazılıyordu. Maamafih, çok geçmeden, anlaşıldı ki, bu modern dünyada bir ev tutuşacak olursa bütün cemaat tehlikeye düşer. Bunu takip eden iki sene o âne kadar misli görülmemiş bir buhran ve felâkete şahit oldu. Bu devrenin sonunda, orta Avrupanın maliyesi bir kere daha karmakarışık olmuştu ve Büyük Britanya altın esasından uzaklaşmıştı.

Bu hâdiselerin siyaset alanındaki tesirleri ciddî oldu. Çünkü felâket mutadın fevkinde münasebetsiz bir zamanda patlak verdi. Avrupaya yeni bir hayat olduğu sabit olacak şeyi vermiş olan adamlar fırtınaya karşı koymak için şimdi meydanda değildiler. Yeni şey Avrupa için yeni bir hayat olmamış bir felâket şeklinde tecelli etmişti. O adamların halefleri ise bu yükün altından kalkamazlardı: Dr. Stresemann ölmüştü. M. Briand ölmek üzere bulunuyordu. Sir Austen Chamberlain ise mevkiinden uzaklaşmıştı.

Bunların tesis ettikleri şeylerin hepsine karşı bir aksülâmel vücut bulmuştu. Kısa görüşlü bir muhafazakâr parti umumî toplantısı Mr. Baldwin'den bir daha ilerideki muhafazakâr kabinelerde Sir Austen Chamberlain'e Hariciye Nazırlığı verilmiyeceğine dair teminat isterken, diğer taraflarda bizzat parlâmentar hükûmet sistemi temelleri üzerinde sarsılmağa başlamıştı. Bilhassa Almanyada böyle oluyordu. Almanyada vukua gelecek haller ise pek meş'um idi. 1930 senesi Eylûlünde, Almanyada umumî intihabat yapıldı. Yeni Reichstag'da 107 Nazi ile 77 Komünist göründü. İngiliz siyasî mahfilleri böyle bir neticeyi beklemiyorlardı. Onlar Nazilerin kuvvetini ancak 30 meb'us çıkarmağa müsait zannediyorlardı. İngiliz Hariciye Nezareti istihbarat hususunda bir kere daha âciz kalmış demektir. Bundan üç ay evvel son Müttefik askerleri Almanyadan çekilmiş bulunuyorlardı. Bu iş, Versay Muahedenamesinde tesbit edilmiş olan müddetten dört buçuk sene evvel bitmiş demekti. Onun için, Nazilerin kazandıkları muvaffakiyet Alman zihniyeti hakkında alâkaya değerli bir işaret hizmetini görüyordu. Buna rağmen gerek resmî gerek gayri resmî İngiltere uykusundan uyanmadı.

Alman hükûmeti halk nezdinde zail olmakta bulunan tevecchühü tekrar elde etmek maksadiyle sarfettiği gayretler cümlesinden olmak üzere, Mart ayında Avusturya ile bir gümrük birliği vücuda getirdi. Fakat müzakereleri o kadar ahmakça idare etti ki kendi gayesini kendisi yıktı. Wilhelmstrasse'nin ananevî tarzına tevfikan, Avrupa birdenbire bir emrivâki karşısında bırakıldı. Diğer payitahtlar da evvelce fikirleri sorulmuş olsa idi bu hareketi yerinde ve takdir edebilecek olan kimseler şimdi muhalefet göstermek mecburiyetinde kaldılar. Bilhassa Fransız efkârı umumiyesi pek aleyhte idi. Bu uzlaşmayı o korkulmakta olan Anschluss gibi telâkki ediyordu. Bu ise Versay muahedenamesine bir tecavüz teşkil eylerdi. Alman hükûmeti anlaşmayı Lâ Hey mahkemetine tevdie mecbur oldu. O da anlaşmanın kabulü imkânsız bulunduğuna hükmetti. Bu işte müracaat edilmiş olan müessif usul Almanyada hükûmetin prestijlerini daha ziyade kırmak gibi bir netice verdi. Bu muvaffakiyetsizlik Nazilerin elinde bir silâh hizmetini gördü. Onlar memleketlerinin hâlâ ecnebi vesayeti altında bulunduğunu beyan ettiler. Her tarafta Alman emellerine karşı eski itimatsızlık canlanmıştı. Maamafih, Şansölye Dr. Brüning'in şahsî samimiyeti hakkındaki emniyet devam ediyordu.

Bütün bu müddet zarfında Büyük Britanyanın, kabinesindeki karışıklıklar ne olursa olsun, hep Milletler Cemiyeti vasıtasiyle hareket ettiği ve yeni girıştiği taahhütlerle Milletler Cemiyeti Misakı mucibince yüklenmiş olduğu vecibeler arasında bir tezat vukua gelmemesine [illegible] kaydedilmek lâzımdır. Burada biraz durarak bizi alâkalandıran ve bir çok vakalarla dolu bulunan yirmi sene zarfında Milletler Cemiyetinin birinci gözden geçirmek sadetten hariç addedilemez. Yukarıda izah edildiği veçhile, Milletler Cemiyeti iki mühim engel ile işe başlamıştı. Bir kere, Sulh Muahedenameleriyle pek sıkı irtibatı vardı ve sonra da Brleşik Amerika Devleti buna iştirâk etmemişti. Fakat seneler geçtikçe Milletler Cemiyetinde başka zayıf noktalar da peyda olu. Bunun neticesinde, bugün Milletler Cemiyeti hakkında iki türlü düşünce hâsıl oldu. Bir telâkkiye göre Milletler Cemiyeti çok fazla şeyler kucaklamak istediği için sulh muhafaza vazifesini ifadan âciz kalmıştır. Diğer telâkkiye göre de Milletler Cemiyetinin işe yaramaması pek az gayret göstermekten ve pek az teşebbüste bulunmaktan ileri gelmiştir.

Gayri siyasî cihette, Milletler Cemiyetinin çok hayırlı işler gördüğü inkâr kabul etmez. İstikbal Milletler Cemiyeti için ne hazırlamış olursa olsun, samimiyetle ümit edelim ki bu hususdaki faaliyetine sekte gelmesin. Onun teşebbüs ve himayesi altında, çok kıymetli sosyolojik ve sıhhî malûmat toplanmış ve inceden inceye gözden geçirilmiştir. Bunların neticesinde. müteaddit hükûmetler, elde edilen malûmata dayanarak, kanunlar yaptılar. Şüphe yok ki, Milletler Cemiyetinin çok daha fazla iş görebileceğini iddia edenlerin mütalealarına bu sahada iştirâk edilebilir. Büyük siyaset meselelerile kıyas edilirse ihtimal ki pek âdî kalacak birçok işler vardır. Fakat böyle olmakla beraber, bunlar alelâde vatandaşları pek yakından alâkalandırırlar. Bu işler hallolunabilirdi ve husule getirdikleri faydalar yeryüzünde milyonlarca insanı memnun ederdi.

(Arkası var)

ŞEHİR HABERLERİ

Ev kiraları tetkik edilirken

Adalarda esnafın kontrolünde geç kalınmamalı, halkın soyulmasına imkân bırakılmamalıdır

İstanbul Vilâyeti, Adalar kaymakamlığından ev kiralarının tetkikini istemiş ve fâhiş fiyatlarla, geçen senekinden fazla para alarak evlerini kiraya verenlerin mahkemeye verilmesini bildirmiştir.

Filhakika bu sene sayfiye yerleri ve hassaten Adalar memleketimizde işitilmemiş, görülmemiş bir pahalılıkla karşılaşmıştır. Evvelâ Haydarpaşa hat boyuna akın eden ve oralarda ev tutmak istiyen halk, bura ev sahiplerinin geçen sene gibi tehacümden istifade ederek yüksek fiyat istediklerini görmüş ve Adalara dönmüş; orada geçen senekinin iki, üç, hattâ dört misli pahalıya ev tutmaya mecbur olmuştur.

Bu iş kanuna aykırıdır. Fakat hiç bir ev sahibi bu yüzden sığaya çekilmemiş, kontratlar nadiren kitaba uydurulmuş, çoğu açıkça kanuna aykırı olarak yapılmıştır.

Buna karşı tedbir alınmasına sebep olarak belki kimsenin şikâyet etmemesi ileri sürülecektir. Fakat kaymakamlığın biraz uyanık bulunması ve bir iki kontratı tetkik etmesi bir çok vurgunun önünü alabilirdi. Şimdi artık Adada geçen ve evvelki senelere göre üç dört misli fazlasına tutulmamış ev kalmamıştır. Vilâyetin bu "emrivâki,, den sonra kaymakamı ikaz etmesi ne işe yarıyacağını bilmeyiz. Ancak bu tehacüm karşısında şimdi bir de esnafın başı boş kontrolsuz, alabildiğine ve dilediği gibi müşterilerini soymasına sıra gelmiştir ki vilâyetin bu hususta bay kaymakamı ikaz için de üç dört ay geçmesini beklemiyeceğini umarız.

Çay ve Kahve

Beyanname müddeti dün akşam bitti

Çay ve kahvenin inhisar maddeleri arasına alınarak ellerinde bu maddelerden bulunanlar mevcutlarını birer beyanname ile dün akşama kadar İnhisarlar idaresine bildirmişlerdir.

Diğer taraftan İnhisarlar idaresi Ticaret Ofisinin Mersin, İzmir ve İstanbul depolarında bulunan kahve miktarını sormuştur.

Bunlara ayrı, ayrı cevap verilerek alâkadarlara bildirilmiştir. İnhisarlar idaresi mevcut kahveleri Ticaret Ofisinin emrinden alarak kendi depolarında muhafaza eecektir.

Elektrik, Tramvay ve Tünel işçilerine zam yapıldı

Elektrik, Tramvay ve Tünel İdaresi, bütün müstahdemlerine yüzde on hayat pahalılığı zammı yapmağa karar vermiştir. Karar bir Hazirandan itibaren tatbik edilmektedir.

İdam edilen katil

Bundan altı sene evvel Nâzım adında bir hırsız Sultanahmette Dizdariye caddesinde oturan polis Hasan Basriyi bıçaklıyarak öldürmüştü. Nâzım hakkında birinci Ağırceza mahkemesinin verdiği idam kararı Büyük Millet Meclisince tasdik edildiğinden hüküm evvelki gece saat 2,30 da Sultanahmette, Tevkifhane binası önünde infaz edilmiştir.

Sahte mukavele!

Yakalanan suçlu 2 ay hapise mahkûm oldu

Abdurrahman Naci adında biri bundan bir müddet evvel komisyoncu Bekirin Galatadaki yazıhanesine giderek kendilerine Rus Konsoloshanesinden istedikleri kadar ucuz demir bulabileceğini ve bunun için de önce 600 sonra da 5000 olmak üzere 5600 liralarını alacağını söylemiştir.

Bekir bu işe razı olmuş, fakat bunun mukaveleye bağlanmasını istemiştir. Abdurrahman Bekirden önce 600 lira almış ve bir sahte mukavele tanzim etmiştir. Abdurrahman mukavele ye sahte bir Rus konsoloshanesi mühürü basmıştır.

İşin farkına varan Bekir hâdiseyi polise haber vererek suçluyu mukavelenin ikmali sırasında yakalatmıştır.

Suçlu cürmümeşhut halinde yakalandığı zaman üzerindeki sahte vesikaları yutmak suretile imha etmiştir.

Abdurrahman Nacinin Asliye Altıncı Ceza mahkemesinde yapılan duruşması sonunda 2 ay müddetle hapsine karar verilmiştir.

Ticaret Ofisi müdürü

Ticaret Ofisi Umumî Müdürü Cemil Conk, dün akşamki ekspresle Ankaraya gitmiştir.

BUKADARI FAZLA!..

Arkadaşile şaka yapayım derken az kalsın panik çıkıyordu. Bereket bir gardiyan işi düzeltti,

Meşhur Paşa Halidi boru gibi kalın sesinden, vakitsiz ağaran saçlarından, son zamanlarda kullanmağa başladığı piposundan kim tanımaz?

Hazret gayet şık gezer. Kravatına, yakasına, üstüne, başı iskarpinine meraklıdır. İki eli kanda olsa tıraş olmadan bir yere çıkmaz. Hesabını bilir. Zaten pipoya da hesabını bildiği için başladı.

Kendi parasiyle bira içerken böbreklerinin rahatsız olduğunu söyliyerek üç dubleden fazlasına kesesini açmaz. Fakat bir davette olursa her nevi içkiyi birbirine karıştırarak sabahlara kadar küp gibi içer.. Ne böbreği ağrır, ne başı döner..

Tavlaya meraklıdır. Safdil, acemi çaylakları buldu mu —bu onun tâbiridir— derhal dört düble birasına oynar.. Kazara yenilecek olursa fenalıklar geçirir.. Şakaya fazla mütehammildir. Arkadaşları ona öyle şakalar yaparlar ki hiç ses çıkarmadan hepsine tahammül eder.

Bir gün kendisini Galatasarayda tramvay bekleme yerinde gayet şık gören arkadaşı yüksek sesle:

— Utanmaz adam, bu ne kıyafet böyle? İki dirhem bir çekirdek giyineceğine bakkala olan borcunu ver. Sana kefil oldum, buna mukabil beni rezil ettin., diye bağırır ve nihayet iki düble birasına sulh olurlar..

Evvelki gün hazret otobüste seyahatine gidiyordu. Tesadüfen aynı otobüste bulunan muzip arkadaşlarından birisi seslendi:

— Vay Hapishaneden ne zaman çıktın

Sonra yanındakine dönerek yüksek sesle ilâve etti:

— Meşhur yankesici Halit işte budur!..

Beriki kıpkırmızı olmuştu. Otobüsteki yolcular heyecanla geriye baktılar. Bu sırada arka kanapelerden bir ses geldi:

— Yankesici Halidi tanırım, bu zata benzemez. Ben yirmi senelik hapishane gardiyanıyım..

Yolcular geniş nefes aldılar ve gülüşmeğe başladılar.

Hazret gardiyana dönerek:

— Teşekkür ederim, benim gibi Paris görmüş bir adamı yankesiciye benzeten bu müfteriye güzel bir ders verdiniz...

Suikast davasında Müddeiumumî Cemil Altayın okuduğu İDDİANAME

— 9 —

İstanbula geldikten bir ay sonra Taksimde Marsel berber salonunda kalfa olarak çalışmıya başlıyan Süleyman; aradan beş ay geçmesini müteakip bir sabah dükkâna gittiği zaman kendisini bekliyen ve Yugoslavca konuşan bir şahısla karşılaşmış ve bu şahıs tarafından verilen mektubu almıştır. Üsküp Ticaret mektebi talebesinden olup komünist partisine dahil bulunan Ali Avdoviç ve Hıfzı Katoviç isimlerinde iki arkadaşı tarafından gönderilen bu mektupta; mektubun hamili olan Niyazi Yakuboviçin Türkiyede görülecek bazı şahsî işleri olduğundan ve türkçe bilmediğinden bahisle kendisine yardımda bulunulması istenilmekte idi.

Süleyman; ilk defa olarak o gün tanıdığını söylediği Niyazi Yakuboviçe Beyazıttaki Yıldız otelini tavsiye etmiş ve birkaç gün sonra da kendisiyle buluşarak ne gibi bir yardım yapacağını sormuştur.

Niyazi ağabeysini ziyaret için Moskovaya gitmek maksadile İstanbula geldiğini bildirerek vize almasını teminen Sovyet konsoloshanesinin gösterilmesini rica ettiğinden Süleyman; bu dileği yerine getirmiştir.

Ecanip kayıtlarımıza göre 29 Temmuz 1939 tarihinde Edirneden hududumuza girdiği anlaşılan Niyazi Yakuboviçin, İstanbulda kaldığı 43 gün zarfında Süleyman ile buluşmaları tevali eylemiştir. Hattâ bu buluşmaların birisinde Üsküplülerin uğrak yeri olan Aksaraydaki Vardar kahvehanesine beraberce gittikleri sırada Süleyman; kahvehanede arkadaşları ile oyun oynamakta olan Abdurrahman Saymana da Niyazivi tanıtmak istemisse de Abdurrahmanın oyunu bırakkmaması ve alâka göstermemesi sebebiyle buna muvaffak olamamıştır.

Süleyman; o günlerde Niyaziye vermek üzere Piriştineden kendi adresine gönderilen bir mektubu postadan alarak Niyaziye tevdi eylemiştir. Niyazi; mektubun Üsküpteki kardeşi Fahriden geldiğini ve konsoloshaneden vize verileceğine dair vaat aldığını evvelce yazmış olduğu için bundan memnuniyet beyan eylediğini Süleymana bildirmiştir.

Bövlece 10 Eylûl 1939 tarihine kadar İstanbulda kalmış olan ve nihayet bu tarihte deniz yoluyla Rusyaya hareket etmiş bulunan Niyazi Yakuboviç hareketinden önce vefakâr dostunu da unutmamış ve Süleymana gönderdiği bir mektupla veda eylemekle beraber yakında şahsına ait olmak üzere kendisine tevdi edilecek olan bir miktar paranın nezdinde muhafaza edilmesini ve istediği zaman gönderilmesini rica etmiştir.

Bir Hafta Sonra...

tupta Yugoslavyadaki kardeşi sonra Moskovadan Niyazi tarafından gönderilen bir mektupta Yugoslavvadaki kardeşi Fahri namına bir mektubun leffedildiğini ve bu mektubun İstanbulda postaya verilmesi bildiriliyordu. O tarihte Moskovadan doğrudan doğruya Yugoslavyaya mektup gönderilmesine imkân bulunmadığını anlıyan Süleyman; kendisine tevdi edilen bu işi yaptığı gibi müteakip tarihlerde de gerek Moskovadan ve gerekse Yugoslavyadan kendi namına gönderilmiş olan mektupları muntazaman Yugoslavyaya ve Moskovaya sevketmek suretiyle Niyazi ile Fahrinin muhaberelerini kolaylaştırmış, okuması ve yazması hemen yok denecek kadar az olduğu için Niyaziye ve Fahriye gönderdiği mektuplarını daima Abdurrahmana yazdırmıştır.

Niyazi Moskovaya hareket ederken bir mektupla bildirdiği üzere bir müddet sonra Marsel berber salonuna gelen bir musevi Niyaziye aidiyetinden bahisle Süleymana 27 lira teslim eylemiştir.

Şayanı dikkattir ki bu paranın teslimini takibeden iki, üç gün içinde Süleyman, Yugoslavyadan gönderilen bir mektup almıştır.

Fahri; bu mektubunda... Üsküpte misafireten kaldıktan sonra Türkiyeye dönmek üzere yola çıkan ve Adapazarında ikamet eden bir bakkalın karısiyle bir bavul gönderdiğini ve Niyaziye ait olan paradan sarfedilmek suretiyle Adapazarına gidilerek bavulun alınmasını ve Niyazinin Moskovadaki adresine gönderilmesini bildiriyordu.

Sadık bir ajan sıfatiyle bu emri de yerine getirmek istiyen Süleyman bir gün Adapazarına giderek, mektupta bahsedildiği gibi Şen Kardeşler bakkaliye mağazasını bulmuş ve bakkal dükkânı sahiplerinden Ziyanın karısı Bergüzar Senkardeş tarafından 2/10/939 tarihinde Türkiyeye avdet ettiği sırada getirilmiş olan mevzuubahis eski, boş bavulu alıp İstanbula dönmüştür.

— Devam edecek —

Halk Doktoru

Gelincik çiçeği

İlkbaharın yeşillikleri arasında ilkbaharın yeşillikleri arabakışlarımızı çeken bu güzel çiçekleri herkes bilir. Adalarımızda, ve Anadolunun bazı vilâyetlerinde bu çiçeklere (Lâle) derler.

Yollarımızın kenarlarında, ekinlerin içinde, dağlarda, bayırlarda ne kadar çoktur. İstanbulluların ötedenberi presteş edercesine sevdikleri bu çiçeklerin nice nice hassalarını ve faydalarını saymakla bitiremezler.

Kan yaptığını, çehreye güzel renk verdiğini, gözlerin câzibe kudretini arttırdığını, vücudu kuvvetlendirdiğini söylerler.

Hattâ (Verem) e bile iyi geldiğini, akciğerleri kuvvetlendirdiğini anlatırlar. Yeni ninanıların, evlilerin işlerine çok bereket verdiğini bildirirler.

İşte bu kuvvetli hassasından dolayıdır ki gençlerin yüreklerini hopul hopul oynatan ve pek şaşaalı görünen (Gelincik!) ismini bu çiçeğe verdiler.

(Haşhaş) cinsinden olan bu çiçeğe (Kokliko) da derler. Kat merlisi ve yalınkatlısı olan bu çiçekler, çeşitli renklerle görünürler. Fakat kırmızı, pembe renklileri en makbuldür.

İstanbulda, Anadoluda ve Akdeniz Adalarında bu çiçeklerden şurup, reçel, macun yaparlar.

Ben de size birkaç çeşidini yazacağım:

1 — Çiçekleri toplayınız. Kırmızı yapraklarını ayırınız. Soğuk su ile bir kaç defa yıkayınız ki tozları gitsin. Sonra büyücek bir şişeye koyunuz. Bunların üstlerine bol bol çekirdeksiz limon suyu ilâve ediniz. (2—3) gün böylece bırakınız.

Sonra bundan (1—2) çorba kaşığı kadar alınız, bir bardağa koyunuz. Şeker ilâve ederek bardağı su ile doldurunuz. Karıştırınız. Sefayi hâtırla içiniz!

2 — Eğer limon bulamazsanız çiçeklerin üzerine (limontuzu) koyunuz. Birkaç bardak iyi su ile karıştırınız. Birkaç gün-

(Sonu Sa. 4, Sü. 3 de)

TEFRİKA No: 157

HAZRETİ MUSA

YAZAN: M. ZEKİ KORGUNAL

Nakil ve iktibas hakkı mahfuzdur

Karunun sarayları hanları, hamamları ancak yüksek rakamlarla ifade edilebilecek kadar çoktu. Gezmiye çıktığı zaman bunların anahtarlarını altın tepsiler içinde alayın en önünde taşıtırdı. Bu anahtarları gören cahiller, Karuna kul olmak arzusu ile çırpınırlardı.

Hazreti Musa, dünya saltanatına kıymet vermediği için Karunun zenginliğini, bu derece parlak bir ömür sürmesini katiyen kıskanmazdı. Bilâkis, onun daha fazla yükselmesini temenni ederdi. Lâkin Musayı sinirlendiren bir nokta vardı:

Karun, Müslümanlara farzolan zekât borcunu ödemek cihetine hiç yanaşmazdı. Halbuki memlekette fakir insanlar vardı. Günlük nafakalarını temin edemiyen bu zavallıların zenginlerden yardım beklemiye hakları yok muydu? Şüphesiz ki, vardı. Herkes bu insanî vazifeyi seve seve yaptığı halde, Karun, daima yan çizerdi. Bir muhtaca kırk para sadaka vermeyi kendisinden rica edenlere âdeta düşman kesilirdi.

Hazreti Musa ile Karunun arası daha ziyade bu yüzden açılmıştı. Hazreti Musa onu dinî, insanî ve vicdanî vazifesini yapmıya davet ediyor; o ise bu daveti şahsî haklarına bir tecavüz addederek açıktan açığa cephe alıyordu.

Karun, kendisinden malının zekâtı istendiği zaman daima şu sözleri tekrarlardı:

— Ya Musa! Sen beni malımın zekâtını vermiye davet ediyorsun. Biraz düşünecek olursan beni haksız yere sıkıştırdığını anlarsın. Çünkü ben tüccar değilim. Mevcut servetimi ticaretle elde etmedim; hünerim vasıtasiyle gümüşü altın yapmak suretiyle elde ettim. Zekât vermek bana değil, ticaret yaparak servet sahibi olanlara düşer. Çok rica ederim, bu hususta beni rahatsız etme!

Hazreti Musa, zekât vermemek hususundaki bütün ısrarlarına rağmen Karunu sıkıştırmakta devam ediyordu.

Nihayet bir gün onu yola getirmiye muvaffak oldu. Karunu bin dirhemde bir dirhem, bin dinarda bir dinar zekât vermiye razı etti.

Karun, bu hesapla vereceği zekâtın mühim bir yekûn tutmıyacağını zannetmişti. Fakat hesap neticesinde meydana çıkan müthiş rakamları görünce çıldırır gibi oldu:

— Hayır, hayır! diye haykırdı. Ben bu fedakârlığı yapamam!. Yoksa iflâs ederim, mahvolurum! Malî kudretinin binde birini kaybeden bir adam artık yaşıyabilir mi?

Hazreti Musa, amcası oğlu Karunun bu hareketinden çok müteessir oldu. Teessüründen ağlıyacak hale geldi. Günlerce sıkıştırdı, yalvarıp yakardı, taş yürekli Karunun kalbini yumuşatamadı. Aradan on hafta, on ay değil, tam on yıl geçtiği halde taş yürekli heriften on para zekât koparamadı. Bu on yıl zarfında ise Karunun serveti belki yüz kat çoğaldı.

★

Karun, artık gemi azıya almıştı. Musanın getirdiği dini tanımıyordu. Başkalarını da bu dini terketmek için kışkırtmıya başlamıştı. Müslümanlıktan ayrılanların sayısı arttıkça artıyordu. Karun, nerede ise, hükümdarlık ilân edecekti. İşi bu derece ilerletmiş, halkın yarısını kendisine çevirmişti. Fakat asıl hatırı sayılır insanlar Hazreti Musanın tarafında idi. İyi ile kötüyü farkeden bu insanları da kandırmadıkça Musaya galebe etmenin imkânı yoktu.

Hazreti Musayı devirmiye karar veren Karun hatırlı insanları Musadan soğutup ayırmak için çok çarelere başvurmuş; ne yazık ki bundan bir netice alamamıştı. Şimdi yeni bir çareye başvurmıya hazırlanıyordu. Bu çare, kendi hesabına, cidden pek mükemmeldi. Plân muvaffakıyetle tatbik edildiği takdirde, Hazreti Musa tamamen yalnız kalacak ve halk içinde rezil olacaktı. Zinayı şiddetle yasak eden bir peygamberin zina etmesi kadar büyük bir suç elbet te tasavvur olunamazdı.

Karunun başvuracağı son çare işte bu idi. Musayı, fevkalâde güzel bir kadınla zina etmiş gibi gösterecek ve bu iddiasını aynı kadının şehadetivle isbat eyliyecekti. Çünkü bu kadının Musa ile arası açıktı. Hazreti Musa, yaramaz işlerinden dolayı onu Beniisrail kadınlığı sınırlarından dışarı sürmüştü. Belâye adını taşıyan bu kadın, Beniisrail kadınları ile konuşmak hakkını haiz değildi. Beniisrail kadınlarının da Belâye ile konuşmaları yasak edilmişti.

Karun, Hazreti Musaya diş bileyen bu genç ve güzel kadını para kuvveti ile kolayca kandırabileceğini umuyordu.

Bir gece, kendisini kimseye göstermeden ve nereye gideceğini kimseye bildirmeden, Belâyenin evine gitti.

Karun tarafından ziyaret edileceğini rüyasında bile aklından geçirmemiş olan Belâye, sokak kapısını açıp karşısında meşhur altın kralını görünce şaşırdı.

Karun, yarı çıplak vaziyette kapıyı açarak karşısına dikilen Belâyenin güzel yüzünü ve nefis vücudunu, ay ışığından istifade ederek bir müddet gözden geçirdi. Onu kucaklamak için sabırsızlanan kollarını bu tecavüzden menetmiye güçbelâ muvaffak oldu.

Belâye, kendisini vahşi arzularla gözden geçiren Karunu içeri aldı. O zamana göre zevkle döşenmiş bir odaya götürdü:

(Arkası var)

TAKVİM

Hızır 29 GÜN 154 AY 6

1361	3	1368
C.evvel	Haziran	Mayıs
18	1942	21

ÇARŞAMBA

Güneş	Öğle	İkindi	
8.54	4.36	8.36	Esanî
5.29	13.12	17.12	Vasatî
Akşam	Yatsı	İmsak	
12.00	2.00	6.39	Esanî
20.36	22.35	3.14	Vasatî

Sünger Avcıları

— *Baş tarafı 1 incide* —

Belki yalan söylemiyor. Buna rağmen, ona artık eskisi kadar acıyamıyoruz. Çünkü, o, bir, veya nihavet iki, bilemediniz üç tane doğuracak. Fakat, biz, her an dibine yuvarlanır gibi olduğumuz derin uçuruma korkudan büyümüş gözlerle baka baka, her an... Dokuz doğurmaktayız... Şoförden, bu dar ve bozuk yolda bu hırpani arabayla bu derece hızla gitmenin başımıza bir felâket getirip getirmiyeceğini sorsak, alacağımız cevap malûm:

"— Belli olmaz!.."

Evet... O da belli olmaz. Fakat çok şükür, artık belli olan bir şey var: Eğer sağ kalırsak, bu gidişle, meyhaneler, ve bakkallar kapanmadan Milâsa gireceğiz...

Bir aralık, önümüzde bir kamyon belirdi. Bize yol vermesi için mütemadiyen klâkson çalıyoruz.

Vâkıa, önümüzdeki otobüsün bize yol vermesine, — şoförü razı olsa bile — içinden geçtiğimiz daracık yol müsait değil. Fakat bizim araba, artık benzinle değil, alkolle işlediği için, mantığın önünde sesini kesemiyor.

Önümüzdeki arabanın markası "Opel" bizimkinin markası da "Fort" muş. "Opel" Alman, "Fort" da Amerikan arabası olduğu için, otobüsümüzün çatısı üzerinde oturan muavin tepemizden şoföre sesleniyor:

"— Dayan abicim, boru değil bu: "Mihver" le, "Demokrasi" savaşı!.."

Nihayet, yolun genişçe bir yerinde, çok şükür, "Mihver" i(!) geride bıraktık.

Vâkıa, zafer "Demokrasi" de kaldı amma, maazallâh, bu çekişme biraz daha çetinleşip uzasaydı, bu sembolik "Mihver - Demokrasi" lerinin kabağı da — tıpkı hakikisinde olduğu gibi — biz "bitaraf" ların başında patlıyacaktı...

Artık, gözlerimiz, bitip tükenmiyen dağların ardındaki mavi ufukta, bizi, ardımızdan kovalıyan ölümden kurtaracak olan Milâsın görünmesini bekliyoruz: İçimizde, Milâslılar da var. Onlardan bir kısmı, malûm hâdise esnasında Milâstavmış - lar. Bir kısmı ise, o tepeden inme kazadan sonra, "Milâs" a yeni dönüyorlar. "Milâs" a yeni dönenler, kaza esnasında "Milâs" da bulunmuş olan hemşehrilerinden malûmat alıyor - lar. Aradan bu kadar zaman geçtiği halde, hâlâ, veni bir hâdiseden bahseder gibi, taze bir hareretle konuşuyorlar. Hâdise esnasında "Milâs" ta bulunduklarını söyliyenlere bakılırsa, kazaya atılan bombaların sayısına, kendi tâbirleriyle "ben diyeyim yüz, siz deyin bin". Bombaların boylarına gelince, yine onların tâbirleriyle "ben diyeyim ellişer, siz deyin yüzer okkalık".

Nihayet, çok şükür, midesi bozuk bavan "vazıhaml" etmeden, meyhaneler, bakkallar kapanmadan, bitap bir halde soluyan emektar motör, son nefesini vermeden, ikinci cihan harbini, kazara teşehhüd miktarı görmüş yegâne Türk "kaza" sı olan "Milâs" gözüktü.

İlk işim, bittabi, "Milâs" ın, — numaralı olmaları bakımından Nevyorku veya Şikagoyu andıran — karışık sokaklarına dalıp, bir otel aramak oldu. Bir handa bir yatak, ve ertesi sabah Bodruma hareket edecek olan otobüste bir yer bulduktan sonra, malûm kazada atılan bombaların tahribatını görmiye gittim: Otobüste dinlediklerime göre, zavallı "Milâs" ı hâk ile veksan olmuş bulmam lâzımdı. Fakat hakikati gözlerimle görünce, gülümsiyerek, rahat bir nefes aldım: Zira bereket ki, İngiliz tayyareleri, o palavracılardan çok az atmışlar...

★

Nihayet, sabahleyin erkenden, bizi "Milâs" tan "Bodrum" a götürecek olan otobüsteyiz. Yalnız bir gecelik mihmanı olduğum "Milâs" tan içimde kalan en garip hatıra, geçici ve minimini bir korkudan ibaret: İzahat almadan bu korkunun mahiyetini kestirebilmeniz, ancak keramete bağlı olduğu için, müsaadeniale, kısaca anlatayım:

Akşam, "Milâs" lokantasında yiyip içerken, birkaç vatandaşla tanıştık. Onlardan, "Milâs" hakkında malûmat edinmek istedim. Söylediklerine göre, "Milâs" kazasının en verimli varidat membaını, zeytinlikler teşkil ediyormuş: Benim ara sıra, sözü başka mevzulara da geçirmiye çabalamama rağmen, beraber oturduğumuz müddetçe, hep zeytinliklerden, zeytinler - den, zeytin yağlarından bahsetti. Belki içinizde, hikâyeyi bilmiyenler de vardır: Adamcağızın birisi bir ziyafete gitmiş: Ortaya evvelâ patlıcan salâtası gelmiş. Salatayı patlıcan musakkası, patlıcan musakkasını imam bayıldı, imam bayıldıyı patlıcan kızartması, ve nihayet, patlıcan kızartmasını da, so - ğukluk yerine, patlıcan turşusu takip edince, biçare misafir dayanamayıp, hizmetçiye seslen - miş, ve:

"— Oğlum, demiş, Allah rızası için, bana patlıcansız tarafından bir bardak su ver!.."

Ne yalan söyliyeyim: "Milâs" lokantasında, ben de, neredeyse muhataplarımdan istimdat edecek, ve:

"— Allah rızası için, zeytinsiz tarafından bir kelâm edin!.. diye feryadı basacaktım: Fakat bu isyanı duyuşum, mütemadiyen ayni mevzuun konuşulmasından sıkılışımdan değil, bana dert yananların endişelerini — haklı bulmadığım için — benimsemeyişimdendi. Çünkü onlar, bir ziraat mütehassısının — sevinçle karşılanması lâzım gelen — bir iddiasını, kendilerine dert edinmişlerdi: O ziraatçıya göre, Amerikalılar, yeni bir yağ icat etmişler. Bu yağ, zeytin yağından daha lezzetli, daha besleyici, ve çok daha ucuzmuş. Yarın, harp durduğu, ve istihsali arttırılacak olan bu yeni yağ, bütün dünyaya yayıldığı takdirde, bizim zeytinliklerin, zeytinlerin, ve zeytin yağlarının yüzüne bakan kalmıyacakmış.

İşte zeytinlik sahiplerinin yüreklerini karartan sebep de, — kendi tabirlerince — o şom ağızlı ziraatçının verdiği bu haberin, bir gün tahakkuk etmesi ihtimali imiş. Bundan çok, pek çok korkuyorlarmış. Şimdi, "Milâs" tan ayrılırken, içimde kalan korkunun mahiyetini anlatabildim sanıyorum: Onlar, fennin tekâmülünden korkuyorlardı; ben de onların bu korkularından korkmuştum. Fakat onlar çok korkuyorlardı. Halbuki benim geçici korkum, onlarınki gibi ciddi değildi: Zira, ben, fennin alabildiğine geniş ve sonsuz tekâmül yoluna, zeytin ağaçlarından bir barikat çekilemiyeceğinden emindim!

Milâstan Bodruma giden ve gümüş gümüş akan nehirler, zümrüt zümrüt parıldıyan çamlar arasından geçen yol, tabiate serilmiş, soluk sarı renkli, yer yer delik, alabildiğine eski, ve uzun bir keçeye benziyordu. Fakat bu itibarla, güçlükler içinde geçen seyahati, yolun bozukluğuna rağmen, zevkli geçireceğimi sanıyordum.

Birkaç ay evvel, İzmirde konuştuğum bir dostuma — ki ileride size, bu dostumun alâkanızı şahlandıracak tezatlarla dolu hayatından da, bir benzerini tanımadığım alabildiğine ve hakikaten orijinal şahsiyetinden de bahsedeceğim — yurt içinde bir seyahate çıkacağımı söyle - miştim. O, bana:

"— Öyleyse, "Bodrum" a gel!.." demiş, ve ilâve etmişti:

"— Bodrum'da, yeryüzünün hiç birinde göremiyeceğin şeyler göreceksin. Harikulâde şeyler dinliyeceksin. Ve şimdiye kadar hissetmediğin duygular tadacaksın. Bunlardan bazıları, güzellikleriyle seni mestedecek, bazıları derin derin düşündürecek, bazıları korkutacak, bazıları ağlatacak, bazıları güldürecek, bazıları da şaşırtacaktır!."

O gün ondan, bu iddiasını biraz tavzih etmesini istemiştim. Bana verdiği cevap şu olmuştu:

"— Gelip görmeden anlıyamazsın!"

Eğer dostum, — bana hayatımda hiç yalan söylememiş ve âne insan — olmasaydı, ve onun hiç bir şeyin alelâdesini sevmiyen, olur olmaz şeyler karşısında safdil bir çocuk gibi hayrete düşmiyen, zor ağlıyan, zor gülen, zor ürken, ve hele pek ender beğenip öven, sevip sayan olgun karakterini bilmeseydim, söylediği sözlerin tesiri altında kalmazdım.

Fakat bütün bunları bildiğim içindir ki, o günkü konuşmalarımızdan sonraki hemen bütün rüyalarımı "Bodrum" doldurmuştu. Zaten bu seferki sevahatimi Bodruma yapışımın sebebi de, bu samimî ve müessir dost telkiniydi.

Bunun içindir ki, otobüs Bodruma yaklaştıkça, yani "Bodrum" la aramızdaki mesafe azaldıkça, merakım, heyecanım artıyordu. Kalbimde âdeta ilk defa tiyatroya giden bir çocuğun, perdenin açılmasını beklerken duyduğu çarpıntı vardı. Fakat maalesef, bu heyecanın zevki uzun sürmedi: Çünkü bir gece evvel başlıyan, ve sabaha kar şı kesilmiş bulunan acayip bir kaşıntı, vücudumun bir kısmını, bana derilerimi tırnaklarımla yüzmek ihtiyacını duyuracak kadar şiddetle sardı: O zaman artık şüphem kalmamıştı. İz - mirde, hamam çıkışında rastladığım dostun sözlerini hatırladım, ve anladım:

"— Uyuz olmuştum!..

"— Canım, o da bir şey mi? Bir taraftan kaşınırsın, bir taraftan da, bahsettiğin o zevkli heyecanı duyarsın!" diyip geçmeyin: Çünkü unutmayın ki, hayat bazan insanın elinden, dediğimiz gibi rahat rahat, bol bol — affedersiniz — hart hart kaşınmak hürriyetini bile alıyor: Çünkü yanınızdakileri, türlü türlü şüphelerle kuşkulandırmamıya, onların rahatlarını bozmamıya da mecbursunuz.

Bunun içindir ki, ben de kaşınabilmek için, tıpkı bir şey çalmıya niyetlenen ihtiyatlı yankesiciler gibi, etrafımı gözlerimle dikkatle kolaçan ediyor, ve bütün gözlerin benden başka taraflara daldığı bir anı bulur bulmaz, kaşınıyordum.

Fakat uyuz kaşıntısı, böyle hırsızlama kaşıntılarla diner mi? Bu kaçamak kaşınmalarla uyuz kaşıntısını gidermiye çabalamak, hararetten yanan bir insanın susuzluğunu, birkaç damlayla dindirmiye uğraşmıya benziyor. Kör olası hastalığın da öyle tatlı bir kaşıntısı var ki, vücuda zararı olmasa, eminim ki aramızda, uyuz kaşıntısı müptelâları birden bire bollaşır, ve tıpkı eroin kaçakçıları, kokain, esrar kaçakçıları gibi, "Uyuz tozu" kaçakçılığından servet edinen açıkgözler türerdi. Bir aralık kaşınmak ihtiyacı o derece şiddetlendi ki, dimağım:

"— Hayatta en büyük saadet, uyuz olup, münasip bir yerde rahat rahat kaşınmaktır!.." kabilinden cevherler dökumiya başladı. Ve kemali ciddiyetle düşünmiye başladım:

"— Şimdi, "Bodrum" a varacağız: Dostum, beni karşılamıya gelecek. Acaba otobüsten iner inmez, evvelâ onunla kucaklaşsam mı, yoksa, bu kavuşmanın lezzetini lâyikiyle tadabilmek için, ona:

"— Hele biraz bekle!.." diyip, kucaklaşmadan evvel, bir kere rahat rahat, doya doya kaşınsam mı?"

Biliyorum: Şimdi yavaş yavaş siz de kaşınmıya başlamışsınızdır. Vâkıa, böyle hiçbir hastalığa tutulmadan, kaşınmanın zevksiz bir şey olduğuna kani değilim: Fakat aranızda, bunu zevksiz bulup öfkelenecekler de vardır. Bu itibarla, müsaadenizle, kaşıntı bahsini keseyim de, otobüste çektiklerim yetmiyormuş gibi, şimdi bir de onların gazabına kaşınmıyayım!..

Hem tesadüfe bakın ki, bir dağın tepesinden, size, dostumun sözlerini haklı çıkaran bütün harikulâdeliklerini anlatmıya çalışacağım: "Bodrum" gözükünce, sanki vücudumun şuuru varmış gibi, bütün kaşıntılarım dindi: Kimisi dört köşe, kimisi müstatil, fakat hepsi de, — üzerlerinde etiket lekeleri bile olmıyan şeker kutuları gibi bembeyaz — evleriyle, masmavi bir denizin kenarına, tıpkı resim çektirmek için, mavi ipek bir fon önüne dizilmiş gelinler gibi sıralanmış, güzel, aydın, ve şirin "Bodrum" a, içim aydınlanarak bakarken, geçirdiğim üzüntülü seyahati düşündüm. Önümdeki apaydınlık, dipdiri, ve rengârenk tabloyla, bu yolculuğun yürek karartıcı hatıraları arasında öyle yaman bir tezad vardı ki, bu yeşil dağ zirvesinden mavi "Bodrum" a, bir bodrumdan çıkar gibi, ferahlıya ferahlıya indim.

Naci Sadullah

SON HABERLER

1036 İngiliz tayyaresi

— *Baş tarafı 1 incide* —

ğunu, halkın toplu bir halde hicret etmekte bulunduğunu yazmıştır. Bu rakamlar, henüz resmen teyit edilmemiştir.

İngiliz Başvekili Çörçil bu taarruzlardan bahsederek demiştir ki: "Almanyanın can damarları, daima artan şiddetle bombalanacak, düşman sarsılacak ve hücumlar iki misline çıkarılacaktır.,,

İngilterenin Vaşington sefiri Lord Halifaks da bu baskınların ikinci cephe için hazırlık olduğunu, zamanı gelince ikinci cephenin açılacağını söylemiştir.

Amerika gazeteleri, bu hava harekâtına Amerikan tayyarecilerinin de iştirâk edeceğini yazmaktadırlar. Kolonya ve Essen hücumlarında İngilizler, Yeni Zelandalılar, Avusturalyalılarla Kanadalıların da bulundukları haber verilmektedir.

(A. A.) nin Haberleri

İngiliz hava nazırlığı, 1000 İngiliz tayyaresiyle Ruhr harp endüstrisi hedeflerine taarruz edildiğini, taarruzların çok müessir olduğunu, 35 tayyarenin dönmediğini bildirmiştir. Essen civarındaki Krupps fabrikaları da bombalanmıştır.

İngiliz av tayyareleri dün sabah Fransa ve Belçika üzerinde uçmuşlardır. Askerî hedefler bombalanmıştır. Belçikada doklara, Cherbrouge'e taarruz edilmiştir.

Alman Kaynaklarına Göre

Alman tebliğine göre, Kolonya taarruzunda 37 İngiliz tayyaresi düşürülmüştür.

Alman savaş uçakları dün İngiltere kıyısı üstünde keşif uçuşları yapmışlardır. Alman savaş uçakları bu hareketten ayrı olarak dün gece doğu İngilterede İpswich'e taarruz etmişlerdir. İpsviç Londranın yardımcı limanıdır. Sehirde silâh fabrikaları, un depoları vardır. Alman bombardımanının büyük yangınlara sebep olduğu haber veriliyor.

Nis meselesi

Fransız - İtalyan gerginliği azaldı

Hitler, için sulhen halli için Laval'e mühlet vermiş!

Bern, 2 (A.A) — Buraya gelen haberlere göre, Hitler, İtalyanın Nis, Korsika ve Tunus hakkındaki talepleri meselesinde sulh yoliyle bir anlaşmıya varması için Fransız Başvekili M. Lavale bir mühlet vermiştir. Siyasî mahfiller Fransız - İtalyan münasebetlerindeki gerginliğin azaldığı kanaatindedir.

Berne, 2 (A.A.) — Röyter: M. Laval'in Pariste M. Abetz ile müzakere ettiği söylenmektedir. Müzakerenin hedefi M. Musolini'nin Nis, Korsika ve Tunus üzerindeki iddialarının uzlaşma yoliyle halli için M. Hitler tarafından verilmiş olan mühlet meselesidir. M. Laval, Fransa ile İtalya arasında doğrudan doğruya bir anlaşmazlık çıkmasına meydan vermemek için büyük gayretler sarfediyor.

★ Sofya — Resmî bir membadan bildirildiğine göre, ölüme mahkûm edilen General Saimof dün gece idam edilmiştir.

Parti grupunda

— *Baş tarafı 1 incide* —

teakip Adliye Vekili Hasan Menemencioğlu, kürsüye gelerek, boşanma vakalarına en çok sebep teşkil eden hallerin Vekâlette tetkik ve tesbit olunduğunu ve Üniversitemizin salâhiyetli makamlarının mütaleaları da alındıktan sonra bu vadide lüzum görülecek kanunî tedbirler de dahil olmak üzere Vekâletçe icabına tevessül edileceğini bildirmiştir.

Noktai nazarını, kürsüye gelerek şifahen de izah eden takrir sahibi ile diğer hatiplerin ayni mevzu etrafındaki mütalaaları dinlendikten sonra saat 17, 20 de toplantıya son verilmiştir.

PASİFİK HARBİ

Çinliler Şanghay'ın batısında büyük bir taarruza geçtiler

Japonlar da cenubi Çin'de ilerlemeğe başladılar

[A.A. telgraflarından hulâsa edilmiştir.]

Cenup Çin cephesinden bildirildiğine göre Japon birlikleri Pazar günü harekete geçmişlerdir. Bu birlikler muntazam bir surette şimale doğru ilerliyorlar.

Japonlar Kantonun 75 kilometre ötesinde yeni bir taarruza geçmişlerdir. Bu taarruz şimal istikametindedir.

Çinliler İki Şehri Aldı

Çinliler Kinhva doğusunda iki şehri geri almışlardır.

Kantonun şimalinde bir Japon taarruzu başlamıştır. Yunnan eyaletinde Çinliler Fençung'a karşı taarruz etmektedirler.

Çinlilerin Hücumu

Çin kıtaları, Şanghay'ın 300 kilometre batısındaki Anhue eyaletinde beklenmedik şiddetli bir taarruza geçmişlerdir. Bu kuvvetler şimdi bu eyaletteki iki esas şehrin kapılarında bulunuyorlar.

Sidney limanına taarruz eden 3 Japon cep denizaltısından ikisi liman sularının altında yerleri keşfedilmiştir. Bunların buradan çıkarılmaları için lâzım gelen tedbirler alınacaktır.

Birmanya Merkezi Taşındı

İngiliz radyosu, Birmanya hükümet merkezinin Hindistanda Simla'ya taşındığını bildirmektedir.

Müttefik uçakları, Birmanyada Çindving nehrinde vapur ve mavnalara taarruz etmişler ve bir kısmını batırmışlardır. Cuma ve Cumartesi gündüz Amerikan uçakları Rangoon limanının iç kısmına hücum etmişler ve hasar verdirmişlerdir.

Avustralya Müttefik ordularının umumî karargâhı tebliği sudur:

"Hava kuvvetlerimiz Rabaul doklarına karşı önemli bir taarruz yapmışlardır. Bundan başka Lae ve Salamoa adası da bombalanmıştır. Japon bomba ve av uçakları Port Moressby'ye taarruz etmişler ve bazı hasarlar yapmışlardır.,,

Afrika harbi

— *Baş tarafı 1 incide* —

neral olduğunu iddia ediyorlar. Bugünkü vaziyete göre, Rommelin bu hareketlerden umduğu neticeyi alamadığı söylenebilir. Bugüne kadar devam eden muharebeler, Almanları henüz hedeflerine ulaştıramamıştır. Şayet Alman komutanı, daha ilerilere akınlar yapamazsa giriştiği hareket neticesiz kalacaktır. Şayet, bazı kaynaklardan verilen haberler gibi, Rommelin batıya çekildiği tahakkuk ederse hesap bilânçosunu zararla kapamak icabedecektir.

A.A'nın Verdiği Haberler

Londradan bildirilmiğine göre, kayıyı takip eden Alman kolu durdurulmuştur. Vişi, İngilizlerin 350 tank daha kaybettiklerini, bir günde 40 İngiliz tayyaresi düşürüldüğünü Berline atfen bildiriyor. Çöl iltisak noktasında kanlı çarpışmalar oluyor. Hür Fransız kuvvetlerinin Almanlar tarafından çevrildiği anlaşılmaktadır.

İÇYAĞA EL KONDU

Vilâyetten tebliğ olunmuştur:

İstanbul mezbahasında kesilen büyük baş hayvanlardan çıkan iç yağları margarin imaline hasr ve tahsis olunacağından, Haliç Fenerinde kâin Türk Margarin Yağ Fabrikası tarafından bedeli derhal tesviye edilerek mübayaa olunmak üzere Milli Korunma Kanununun 14 üncü maddesi hükmüne istinaden Ticaret Vekâletince el konma hükmüne tâbi tutulmuştur.

El konma hükmünün bu hükmün kaldırılacağını bildiren ikinci bir tebliğe kadar devam edeceği tebliğ olunur.

Rusya harbi

— *Baş tarafı 1 incide* —

Kalinin'de Faaliyet

Rusyadan gelen haberler, Timoçenko taarruzunun amacına eriştiğini kat'i surette bildirmektedir. Bu amaç şuydu: Almanların Kafkasya doğusundaki taarruz plânlarının gerçekleşmesine engel olmak. Kalinin çevresinde faaliyetin tekrar başladığı bildirilmektedir. Bu faaliyetin manası hakkında bir hüküm çıkarmak için henüz vakil çok erkendir.

Sovyet tebliğine göre, 1 Haziran günü cephede önemli bir değişiklik olmamıştır. 30 Mayısta biten hafta içinde 42 Alman uçağı tahrip olunmuştur. Ayni müddet zarfında bizim kayıplarımız yalnız 14 uçaktan ibarettir.

HARP DURUMU

Benimsenen Metod

Harkof muharebelerine 20 piyade, 15 zırhlı tümenin iştirak ettiği söyleniyor. Bir Yarma, ya kuşatmada zırhlı kuvvetlerin ifa ettikleri hizmet meydandadır.

Yazan: Emekli General Kemal Koçer

Harp, milletlerin kabiliyetini ölçen bir mizandır, hazerin bütün inceliklerriyle tertip ve idare edilen manevralarında, talim ve tatbikatlarında da hakiki harp hayatını yaşatmak güçtür. Bununl beraber, terbiye, bu hayata alıştırır, gayeye yerleştiren yolu açar. Yetişkin bir birlik ve harp ihtiyacını kavrıyan sevk ve idare, muharebede çıkan güçlükleri yenmek, her çetin durumu karşılamak için tedbir almasını bilir.

Büyük Britanyada ve Fransada, harp sonu manevralarına âzametli tank kütlelerinin dehşet verdiği demlerde, gergevelenmiş Alman ordusu uçaksızdı ve zırhlı kuvvetlerin hareketleri de sembolikti. Fakat, Alman talimnameleri istikbal silâh ve sınıflarının bir arada ve elele çalışması için gerekli bütün esasları ihtiva ediyordu. Biricik silâh müessesesi, - Rheinmetall, günün terakkilerini gözden uzak tutmuyordu.

1933 devrimi, silâhlanma plânının tatbikinde birçok darussınaâların yardımını temin etti. Alman tekniği, en yenisini ve en iyisini yapmıya kadirdi, yeni ordu saflarına geçen elemanlarsa, gönüllü ordunun uzman mürettebatına da dayanarak, büsbütün yeni çığırda ilerliyorlardı.

Fransız ordusu, geleneğe (an'aneye) çok bağlıdır: Büyük Harbin klâsik usullerinden, mümkün değil, ayrılamıyordu. "Her zabit topçuluktan ne bilmelidir?" eserinin müellifi, silindire adım uydurmakta Fransız piyadesinin çok geç kaldığını söylerken, otomatik bir ateşin bir hücum dalgasına yapacağı desteğin hiçliğini bağırmak istiyordu. Piyade, her adımda kuvvetli ateş himayesine muytaçtır. Ağır silâhlarsa, şiddetli ateşlerin yaladığı aralık arazide ağır kayıplara uğramadan mevzi değiştiremezlerdi.

Alman tabiyecileri, duruma hâkimdiler, zırhlamıya, taarruz dalgalarını semalardanda desteklemiye önem veriyorlardı. Hattâ, motör, bir tabiye vaziyetini başarmakta istiklâle bile sahip kılınmıştı. Halbukik, Fransız tankı piyade saflarında, nihayet, ona adım uyduran bir yardımcı gibiydi!

Muharebe meydanlarının, üç yıla yakındır, hâkimi ve kahramanı kesilen tank ve uçağın, artık Demokrasinin ve peyklerinin de en kudretli silâhları mevkiine geçtiğini imal ve inşa plânlarında göze çarpan rakamlar bütün belâgatleriyle gösteriyor.

Bu ayın on ikisindenberi bütün şiddetiyle devam eden Harkof meydan muharebesinde Kızılordunundakinden hâs metodlarla tank ve uçak saldırışları yönelttiğini anlamaktayız. Yeni metodun hususiyet ve ehemmiyetini, hâdiselerin gelişimiyle öğreneceğiz. Rusların 1 kilometrede 15 tanksavar topu düşündüklerine, 7 yıl önce talimnamelerinden telhisen alarak mecmuaya geçirdiğim yazılarımda da işaret etmiştim. Rus topçusunun, hücumun hazırlanmasında ve tank teşebbüslerinin himayesinde aldığı role gelince, bu, esas itibariyle her tarafça bilinen, fakat bu harpte az tatbik edilen bir usuldü.

Zırhlı ve motörlü birlikler, artık muharebenin iskeletini teşkil ediyorlar. Kızılordu, acı denemelerden de dersler alarak ve Müttefiklerinden de ktymetli yardımlariyle, asrileştirilmiş ve yeni metodları benimsemiş demektir. Harkof muharebelerine 20 piyade, 15 zırhlı tümenin iştirak ettiği söyleniyor. Bir yarma, ya kuşatmada zırhlı kuvvetlerin ifa ettikleri hizmet meydandadır. Harekât geliştikçe bu kuvvetler kabaracak, bunları maharet ve emniyetle sevk ve idare edebilenler hedefe varacaklardır: Yine ve daima motör!

İTİZAR

Yazımızın çokluğundan "Hint Esrarı" tefrikamızı koyamadık. Özür dileriz.

Afrika harbi

— *Baş tarafı 1 incide* —

neral olduğunu iddia ediyorlar. Bugünkü vaziyete göre, Rommelin bu hareketlerden umduğu neticeyi alamadığı söylenebilir. Bugüne kadar devam eden muharebeler, Almanları henüz hedeflerine ulaştıramamıştır. Şayet Alman komutanı, daha ilerilere akınlar yapamazsa giriştiği hareket neticesiz kalacaktır. Şayet, bazı kaynaklardan verilen haberler gibi, Rommelin batıya çekildiği tahakkuk ederse hesap bilânçosunu zararla kapamak icabedecektir.

A.A'nın Verdiği Haberler

Londradan bildirilmiğine göre, kayıyı takip eden Alman kolu durdurulmuştur. Vişi, İngilizlerin 350 tank daha kaybettiklerini, bir günde 40 İngiliz tayyaresi düşürüldüğünü Berline atfen bildiriyor. Çöl iltisak noktasında kanlı çarpışmalar oluyor. Hür Fransız kuvvetlerinin Almanlar tarafından çevrildiği anlaşılmaktadır.

Çörçil söylüyor

— *Baş tarafı 1 incide* —

kıldığını, 31 Mayısta İngiliz hava kuvvetlerinin Mihvere karşı taarruza geçtiğini, hücumların her gece tekrar olunduğunu, Almanların denizden asker çıkarma teşebbüsünde bulundukların, fakat bu hareketin tardedildiğini izah etmiş ve demiştir ki:

"— Mihvercilerin Bir Hakem'e karşı yaptıkları taarruz muharip Fransız kuvvetleri tarafından tardedilmiştir. Hava kuvvetlerimiz düşmanı hiç rahat bırakmamıştır. Mihver kuvvetleri, hâlâ kuvvetlerimiz tarafından hırpalanıyor. Düşmanın 30 kilometre geriye çekilmiş olması muhtemeldir. Muharebe bitmiş değildir. Mihver tayyareleri büyük faaliyette bulunmuştur. 260 tank tahrip edilmiştir. İki tarafın da tank kayıpları yüksektir. Tâmir teşkilâtımız çok iyi işlemiştir.,,

Çörçil, bundan sonra Kolonyaya karşı yapılan hava taarruzunu anlatmış, bu harpte bu kadar maharet ve cesaretle idare olunmuş bir hava taarruzu yapılmamış olduğunu, dün gece de 1036 uçağın Avrupayı ziyaret ettiğini, Essen bölgesinde geniş tahribat yapıldığını söylemiş ve sözlerini şöyle bitirmiştir:

"Bu iki büyük gece bombardıman akını, Almanyaya İngiliz hava taarruzunda yeni bir safhanın başlangıcını teşkil etmektedir ve bu taarruzun mikyası pek yakında Birleşik Devletler hava kuvvetleri bizim hava kuvvetlerimize katıştığı zaman hissedilir derecede artacaktır. Filiyatta diyebilirim ki bu yıl ilerledikçe, bütün Alman şehirleri, limanları ve harp istihsali merkezleri, devamlılık, şiddet ve genişlik bakımından hiç bir memleketin şimdiye kadar maruz kalmadığı bir imtihana tâbi tutulacaktır.

Avam Kamarası, her halde hava mareşali Harris'e, bomba servisi subay, erbaş ve erlerine ve tâmir servisleri müstahdemlerine, başardıkları işten ve elde edilen neticelerden dolayı teşekkürlerini bildirmek istiyecektir. Bu cesaret verici hâdiselerden dolayı, hava nazırına, havacılık genel kurmayı şefine ve hava nazırlığı teşkilâtına da teşekkür etmek gerektir.,,

Denizlerde vaziyet

— *Baş tarafı 1 incide* —

gemisi batırıldığını söylemiştir. Radyoya göre, bunun 2.250.000 tonilâtoluk kısmı Amerikan sularında batırılmıştır ve bu gemilerin çoğu sarnıç gemileridir.

Bir İngiliz Kravazörü Battı

Londra, 2 (A.A.) — İngiltere amirallik dairesi, Trinidad kruvazörünün battığını bildirmektedir. Müttefikatı akrabalarına haber verilmiştir. Trinidad sekiz bin tonilâto tutarında bir gemi idi.

Mihverin Akdenizde Kayıpları

Londra, 2 (A.A.) — Akdenizde, İngiliz harp gemileri 12 bin tonilâto hacminde nakliye gemisi batırılmıştır. Diğer bir gemi torpillenerek karaya oturtturulmuş ve biri de ağır hasara uğratılmıştır.

BUGÜN
MELEK'te
2 Büyük Film
1 - Kanundan
Kaçılmaz
Heyecanlı... Muazzam Film
Baş Rollerde:
LY BARİ-LOYD NOLAN
2 - Lakonga
Senenin en zevkli şaheseri

Bayan,
Günler, aylar, seneler geçiyor...
fakat ne ehemmiyeti var...
Teninizin taze liğini daima muhafaza etmek elinizdedir.
GIBBS Güzellik Pudrası size verilmiş kuvvetli bir kozdur. Onu daima kullanınız. Cild kusurlarına karşı vadesiz bir sigortadır.

YAZAN: M.S. Karayel TEHRİKA No 113

YÖRÜK ALİ

Nakil ve iktibas hakkı mahfuzdur

Meydana çıkan başpehlivanların içinde en küçüğü ve en ihtiyarı Arnavutoğlu idi. En genci de Sulo idi. Başa birkaç pehlivan çıkmıştı. Bunların içinde Kavasoğlu Koca İbrahim, Arnavutoğlu, Sulo, Araboğlu vardı. En namdarları da bunlardı. Hemen hepsinin gözü Arnavutoğlundaydı. Arnavutoğlunu meydandan çıkarmak istiyorlardı. Fakat gençlerin en başı Kavasoğlu Koca İbrahim idi. İbrahim, Suloyu yenmişti. Sulo, daha ziyade Kavasoğlundan intikam almak istiyordu. Sulo da, Araboğlunu yenmişti. Araboğlu da Sulodan intikam almak azmindeydi. Ortada nâmoğlûp olarak iki kişi vardı. Kavasoğlu ile Arnavutoğlu... Zaten Kavasoğlu, Arnavutoğlunu meydandan çıkarmıya çalışıyordu. O vakte kadar üç güreşleri vardı. Üçü de berabere neticelenmişti.

Arnavutoğlu, biraz geçkin olmakla beraber Kavasoğlu Koca İbrahimin zorlu güreşine ustalığıyle karşı koyuyordu.

Başpehlivanlar, kazan dibine dizildiler. Bunlar içinde namdar sayılabilecek bir de Sarı Ahmet vardı. Deliormanlı olan Sarı Ahmet, o devrin namdarlarından ve genç pehlivanlarından idi.

Cazgır, eşleri bağladı. Sarı Ahmedi Suloya verdi. Kavasoğlunu Arnavutoğluna... Bu, eş başlama doğru idi. Kavasoğlu ile Arnavutoğlundan hangisi harcanırsa o, diğerleriyle kozunu paydip başı alacaktı.

Arnavutoğlunun yağlanması bile kimseye benzemiyordu. Ne kadar ince ve, ustalıkla yağlanıyordu. Yağı vücuduna yavaş yavaş, sindire sindire içiriyordu. Bilhassa vücuda bir mayo gibi yapışan güzel dikilmiş ve, biçilmiş kispetinin en ufak dikiş yerlerine kadar yağlıyordu. Kavasoğlunun da yağlanmasına itina ettiği görülüyordu. Lâf değil, güreşeceği adam Arnavutoğlu Kastamonulu Helvacıydı. Anut mu anut, hâşin mi hâşin... Çetin mi çetin bir şahsivetti. Sonra da o derece mahir ve usta bir adamdı ki, elini sürenin üzerinde kalırdı. Neresinden tutsan mutlak hiç akla gelmedik bir oyunla bozulur, kalırdın. Aldığın en emniyetli oyunlar kendi kendine yenik düşmüş. yüzde yüz değil, bin beş yüzdü. Böyle bir pehlivanla güreşmek her babayiğitin kârı değildi. Ona ancak [illegible] pehlivan karşı koyabilirdi. Yağlanmalar bitti. Cazgır, menkibeleri okudu. Pehlivanları meydana saldı.

Yörük Ali, bütün dikkatini Arnavutoğluna vermişti. Kazan başına nasıl geldiğini, nasıl durup yağlandığını, dua yerinde nasıl vaziyet aldığını, meydana çıkışını ve, peşrev [illegible]sını hep birer birer gözden geçiriyordu. Bilhassa, Cazgırın Arnavutoğlu için söylediklerine çok dikkat etmişti. Cazgır, Arnavutoğlunun sırtına vurarak alaliye şöyle bağırmıştı:

— Hevy!.. Buna anılan, sanılan Arnavutoğlu derler. Daha onun sırtını vuracak anasından doğmadı.

Kavasoğluna da:

— Kavasoğlu, görüyorsun ya hasmını, bir avuç adam! Kendine güvenme!.. Okkana, kuvvetine güvenme!.. Her tuttuğun yer bil ki, mağlûbiyettir. Hasmını bir dinamit parçası bil!..

Arnavutoğlunun çırpınması, pesrevi kimseye benzemiyordu. Gayet dik çırpınıyor ve, her çırpındıkça bir ceylân çevikliğiyle ayak baş parmakları üzerine kalkarak dikiliyordu. Sert olmakla beraber gayet ahenktar bir pesrev yapıyordu. Yalnız Yörük Alinin değil, on binlerce seyircinin gözü Arnavutoğlunda idi. Ne tatlı çırpınıyordu.

Kavasoğlu, ağır ağır çırpınıyor, ikide birde dikilerek dönüyor ve Arnavutoğluna karşı vaziyet alıyordu. Nihayet çırpınmalar bitti. Helâllaşmalar da oldu. İki pehlivan sanki oynaş yapıyorlarmış gibi acelesiz, sakin ve, dik tavırla biribirlerinin ensesini bağladılar. Hiç acele ve hücum yoktu. Dedim ya.. âdeta bir oynaş güreş yapar gibidiler.

Arnavutoğlunun dikkatle vücuduna bakılırsa onun çok çetin ve safi sırım gibi adeleli olduğu görülüyordu. Vücudunda bir dirhem yağ yoktu. Safi adele idi. Karnı bir merdiven gibi parça parça adele içindeydi. Dövülmüş çeliğe benziyordu. Arada bir gayet seri ve kısa hamleler oluyordu. Oyunlar yerini bulmuyor ve, bulmayınca da üstüne gidilmiyordu. Kavasoğlu Koca İbrahim, hasmının ne demek olduğunu bildiği için gayet temkinli tutuyordu. Maazalkah en ufak bir hata, bir acelecilik yüzde bin beş yüz başa belâ olurdu. Bu sebeple Kavasoğlu dirhemle tartarak boğuşuyordu. İki taraf da boşa salmıyordu. Hep boşluk ve kanare bekliyordu.

Güreşin böylece on beş dakika heyecansız sürdüğü görüldü. Yörük, adım adım ustaları takip ediyordu. Bir aralık Cazgır, Yörüğe dönerek:

— Yörük, ne o, nefes bile almıyorsun be?

— Ah, nasıl nefes alayım usta!.. İşte güreş buna derler.. Heyecan içindeyim. Görmüyor musun, nasıl güreşiyorlar?

— Daha hiç biribirlerine girmediler değil mi?

— Nasıl girsinler?.. Hiç biri açık vermiyor ki!.. Ne ustalık bu, be?..

— Yörük, aşağı yukarı sen de böyle güreşiyorsun işte!..

— Ne gezer usta!.. Ben de acele ediyorum bazan... Kavasoğlu da çok usta adam....

— Tabiî usta!.. Fakat karşısındakinin ne olduğunu bildiği için duruyor. Hamle bekliyor...

Denemeğe kalmadı. Birdenbire Kavasoğlunun çapraza girip Arnavutoğlunu sürdüğü görüldü. Fakat ancak dört beş adım.. Birdenbire ve, kolaylıkla Kavasoğlunu yanbaşa ve, kösteğe getirerek çaprazı sıyırttı. Kavasoğlu hafif bir meyil ile uçar gibi, dizler gibi bir hareketle çözülüp uzaklaştı. Arnavutoğlu hasmının üzerine bile gitmedi. Yalnız çırpınarak iri ve, çatlak sesiyle bir nâra attı:

— Hayda İbram be!..

İbrahim de çırpındı ve ona mukabele etti:

— Hayda Ali be!..

Ne güzel bir giriş, ne güzel bir mukabele idi. Her ikisi de erkekçe nâra atmıya hak kazanmışlardı. Fakat Arnavutoğlunun hasım üzerine gitmediğini gören Yörük Ali, düşünceye dalmıştı. Kendi kendine soruyordu:

— Neden fırsatı kaçırdı? Neden bile bile üzerine gidip hasmını bastırmadı?

Cazgıra sordu:

— Usta! Neden üzerine gidip bastırmadı Kavasoğlunu... Pekâlâ bastırabilirdi.

Deyince, Cazgır, gülerek:

—Ha!.. İşte Arnavutoğlunun ustalıklarından biri.. İbrahimi alta alsa ilk elde bir şey yapamazdı. Boşuna yorgunluk olurdu. Sonra İbrahimin altçılığı iyidir. Onu alttan bozamıyacağını bildiği için üstüne gitmemiştir. Hasmını ayaktan bozmıya çalışacak...

— Ha!.. Kavasoğlunun güreşini bilmediğim için kestirememiştim. Bak hele şu Arnavutoğluna! Ne güzel yanbaş attı. Ufak bir şey daha öğrendim. Onun yanbaşları daha başka. Dirsek üstünden ve bilekten de tutuyor.. Tam emniyetli bir yanbaş...

Yörük Ali, adım adım Arnavutoğlunu takip ediyordu. Yörük Ali, emniyetli ve, ustalıklı bir yanbaş oyunu öğrenmişti. Babasına dönerek:

— Baba, biz, yanbaşları hep eksik yapıyormuşuz..

— Neden?..

— Görmedin mi Arnavutoğlunun yanbaşını...

Çalık, farkında değildi. Oğlu kadar dikkatli ve zeki olmadığından Arnavutoğlunun yanbaştaki inceliğini sezemezdi. Yörüğün sualine ancak şöyle mukabele etti:

— E!.. İşte bildiğimiz yanbaş!..

— Hiç de değil...

— Ulan sen, Arnavutoğlunu göklere çıkardığın için onun oyunlarında fevkalâdelik görüyorsun!..

Deyince, Yörük Ali, Cazgıra dönerek:

— Usta! Sen söyle bakalım!

Cazgır, usta ve eski pehlivanlardandı. Arnavutoğlunun yanbaşındaki fazlalığı görmüştü. Yörüğe hitaben:

— Aferin Yörük!.. Sen, pehlivansın.. Dikkatin çok.. Sen, babana bakma, o, zaten ne dereceye kadar güreşti ki?..

Deyince, Çalık kızdı. Cazgıra:

— Bak hele!.. Beni pehlivan saymıyor musunuz be?.. Yörüğe pehlivanlığı kim öğretti?..

— Kızma.. Boynuz kulağı geçer.. Yörük, senden çok pehlivan..

— .....

— Cevap ver, susma!.. Oğlan senden çok pehlivan!..

— Peki, ne varmış, Arnavutoğlunun yanbaşında..

— Yörük, söylesin bakalım. .

Deyince, Yörük Ali:

— Usta! Beni mi imtihan ediyorsun?

(Arkası var)

HALK DOKTORU

Gelincik çiçeği

(Baş tarafı 2 inci sayfada)

den sonra bu sudan bardağa bir kaç parmak kadar koyup şeker ve su ilâve ederek içiniz.

3 — Şişenin içindeki su azaldıkça biraz daha limon tuzu ve su ilâve ediniz. Toplayacağınız yeni çiçeklerden de ilâve ederseniz uzun müddet gelincik çiçeğinin şurubunu içebilirsiniz.

4 — Daha nefis olmak için bu çiçeklerde, kokulu gül yapraklarını da karıştırırsanız içimine doyum olmaz.

5 — Gelincik çiçeklerinin kırmızı yapraklarını ezmeli. Sıkmalı. İnce süzgeçten süzmeli. Şeker ilâve ederek kaynatmalı. Verilecek kıvama göre şurup, macun, reçel halinde kullanmalı.

6 — Kokulu gül yapraklariyle beraber, biraz da tarçın, karanfil, ilâve olunursa çok iyi olur.

7 — Vaktile Mısırçarşısında türlü türlü baharlar ilâve ederek çeşit çeşit gelincik şurupları macunları yaparlardı.

8 — Beyaz, halis ispirto (Alkol) içine pek çok gelinciğin kırmızı yapraklarını koyunuz, Ara sıra şişeyi salayınız. Bir müddet sonra ispirtonun kıpkırmızı oluğunu göreceksiniz. Kolonya yapanlar, bu renkten istifade ederler. Pembe renkli kolonyalar yaparlar. Bu kıpkırmızı ispirto tırnakları, ve dudakları bile biraz boyayabilir. Ve bir çok zararlı tırnak boyalarına nisbeten hiç zarar vermez. Elverir ki (Alkol) ü biraz sulandırmalıdır.

Dr. Hafız Cemal

Anıt fotograf sergisi

Bursa, Edirne ve İstanbul şehirlerindeki mimarî anıtlara ait olmak üzere Maarif Vekilliği röleve bürosu tarafından hazırlanan sergi, dün saat 15 te açılmıştır.

İhracat Vergisi Hakkında

İthalât ve İhracat Birlikleri Umumî Kâtipliğinden:

1 — 30/5/942 tarihli ve 5119 sayılı Resmi Gazete ile neşredilen 4226 numaralı kanunla ihracat vergisi nisbeti 1/6/942 tarihinden itibaren yüzde ona çıkarılmıştır. Kanuna nazaran bu tarihten sonra yapılacak bütün ihracat bu vergiye tâbidir.

2 — Kanunun neşrinden evvel aktedilmiş satış mukaveleleri dolayısiyle mutazarrır olduklarını beyaniyle alâkadarlar Ticaret Vekâletine müracaatlarda bulunmaktadırlar. Kanun bu mukaveleleri istisna etmemiş olmakla beraber, mezkûr müracaatların tetkik edilebilmesi için bu nevi mukaveleler hakkında malûmat alınması muvafık görüldüğünden, 29/5/942 akşamına kadar yabancı memleketlerle yapılmış satış mukaveleleri tescil ve vize edilerek Ticaret Vekâletine bildirilmek üzere, alâkadarların, 4/6/942 tarihli perşembe günü saat 18 e kadar bu satışların müsbet vesikalarını Umumi Kâtipliğimize tevdi etmeleri lâzımdır.

Keyfiyet, -Ticaret Vekâlet nin emrine tevfikan ilân olunur.

İstanbul Vakıflar Direktörlüğü İlânları

Semti ve Mahallesi	Cadde veya Sokağı	No.sı	CİNSİ	Muhammen Aylığı Lira	Kuruş
Ayvansaray Atik Mustafaşapa	Kundakçı	52	Ev	4	
Babıâli, Lalâhayrettin	—	18—5	Dükkân	5	
Eyüp, Camiikebir	Kalenderhane	—	Tekke müştemilâtından dükkân	1	50
Yeni Postahane karşısında	Yeni Valde Hanı zemin kat	—	Depo	25	
Aksaray, Çakırağa	Tramvay Caddesi	12—14	Arsa	1	
Cibali, Seferikoz	Vapur İskelesi Caddesi	9—7	Cami arsası	10	
Şehremini, Arpaemini	Topkapı Caddesi	348—350	Arsa	3	

Yukarda yazılı mahaller 943 senesi Mayıs sonuna kadar kiraya verilmek üzere ilânı uzatılmıştır. İhaleleri 5 Haziran 942 Cuma günü saat on beşte yapılacaktır. İstekliler Çemberlitaşta İstanbul Vakıflar Başmüdürlüğünde Vakıf Akarlar Kalemine gelmeleri. (6107)

Oynatmış galiba !

Moiz adında bir genç dün gece Dolmabahçe Caddesinden geçerken önünde gitmekte olan Hayganoş adında bir kadına sarkıntılık etmiştir.

Moiz, kadının kendi isteğini kabul etmediğini görünce boynuna sarılarak birkaç defa yanaklarından öpmüştür. Aynı zamanda hâdiseye müdahale eden polis memuru Ahmede de yolda rüşvet teklif etmiştir.

Suçlu yapılan duruşması sonunda 3 ay hapse mahkûm edilmişse de cezası tecil edilmiştir.

Devlet Demiryolları ilânları

Muhammen bedeli 46000 lira olan su geçmez bezden mamûl 2500 adet pardesü ile 1000 adet pantalon 17/6/1942 çarşamba günü saat 15 de kapalı zarf usulü ile Ankarada idare binasında toplanan Merkez 9 uncu Komisyonca satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin 3450 liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini aynı gün saat 14 de kadar adı geçen komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler 2 lira mukabilinde Ankara ve Haydarpaşa veznelerinden temin olunur. (5981)

İst. Lv. Âmirliğinden:

Ordu için seyyar mutfak ve fırın yaptırılacaktır. Sanat müesseselerimizin teklif, katalok, plân ve faturalarını on beş gün içinde Tophanede İst. Levazım Âmirliğine vermeleri. (3401) (5986)

AYAKKABICILAR CEMİYETİNDEN:

Diğer eşya yardımiyle az deri kullanılarak veya tamamen derisiz yapılarak ucuza mal edilecek ayakkabı imali ile meşgul bulunan san'atkârlarımızın talebi üzerine müsabaka müddeti 10.6.942 akşamına kadar temdit edildiği ilân olunur.

T. İŞ BANKASI

Küçük tasarruf hesapları 1942 İKRAMİYE PLÂNI

KEŞİDELER:

2 Şubat, 4 Mayıs, 8 Ağustos, 2 İkincitesrin tarihlerinde yapılır.

1942 İKRAMİYELERİ

1 adet	2000	Liralık	= 2000.—	Lira
8 »	1000	»	= 3000.—	»
2 »	750	»	= 1500.—	»
3 »	500	»	= 1500.—	»
10 »	250	»	= 2500.—	»
40 »	100	»	= 4000.—	»
50 »	50	»	= 2500.—	»
200 »	25	»	= 5000.—	»
200 »	10	»	= 2000.—	»

TÜRKİYE CÜMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888 - Sermayesi: 100.000.000 Türk lirası
Şube ve Ajans adedi: 265

Ziraî ve icarî her türlü banka muameleleri
Para biriktirenlere 28,800 lira ikramiye veriyor

Ziraat Bankasında kumbaralı ve kumbarasız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır.

4	adet	1.000	Liralık	4.000	Lira	100	adet	50	Liralık	5.000	Lira
4	»	500	»	2.000	»	120	»	40	»	4.800	»
4	»	250	»	1.000	»	160	»	20	»	3.200	»
40	»	100	»	4.000	»						

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasiyle verilecektir.

Kur'alar senede dört defa 11 Mart, 11 Haziran, 11 Eylûl ve 11 Birincikânun tarihlerinde çekilecektir.

İstanbul Belediyesi İlânları

Beher metre murabbaının tahmin bedeli	İlk teminatı	Şartname vesaire bedeli	
450.00	7905,50	6.66	Eminönü, Çelebioğlu mahallesinin Yenicami ve Vakıf Hanı sokağında 2 parsel No.lı 295.80 metre murabbaı sahalı arsa.
450.00	9777.50	8.53	Eminönünde Çelebioğlu mahallesinin Yenicami ve Celâlbey sokağında 3 parsel No.lı ve 379 metre murabbaı sahalı arsa.
450.00	7849.25	6.60	Eminönünde Çelebioğlu mahallesinde Yenicami Rahvancı vakıf Han sokağında 1 parsel No.lı ve 293,30 metre murabbaı sahalı arsa.

Tahmin bedelleri, ilk teminat mikdarları ve mesahai sathiyeleri yukarda yazılı 3 parça arsa toptan veya ayrı ayrı satılmak üzere kapalı zarf usulü ile arttırmaya konulmuştur. İhaleleri 11/6/942 Perşembe günü saat 15 te İstanbul Belediyesi Daimî Encümeni Odasında yapılacaktır. Bu arsalara ait şartname, proje ve sair evrak yukarda hizalarında gösterilen bedeller üzerinden hesap işleri müdürlüğünden alınacaktır. Taliplerin ilk teminat makbuz veya mektupları, imzalı şartname, proje ve saire ve kanunen ibrazı lâzım gelen diğer vesaik ile 2490 No.lı kanunun tarifatı çevresinde hazırlıyacakları teklif mektuplarını ihale günü saat 14 de kadar Daimî Encümene vermeleri lâzımdır. (5768)

Nafia Vekâletinden

EKSİLTMEYE KONULAN İŞ:

1 — Su İşleri 16 ıncı Şube Müdürlüğü Mıntakası dahilinde Alanya Ovasının sulanması için yapılacak kanal ve imalâtı sınaiye inşaatı muhammen keşif bedeli vahidi fiyat esası üzerinden (375.620) lira (17) kuruştur.

2 — Eksiltme 15.6.942 tarihine rastlıyan Pazartesi günü saat 15 te Ankarada Su İşleri Reisliği binası içinde toplanan Su eksiltme komisyonu odasında kapalı zarf usuliyle yapılacaktır.

3 — İstekliler eksiltme şartnamesi mukavele projesi, bayındırlık İşleri Genel şartnamesi, umumi su işleri fennî şartnamesile hususi ve fennî şartnameleri ve projeleri (18) lira (78) kuruş mukabilinde Su İşleri Reisliğinden alabilirler.

4 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin (18.774) lira (81) kuruşluk muvakkat teminat vermesi ve eksiltmenin yapılacağı günden en az üç gün evvel ellerinde bulunan vesikalarla birlikte bir dilekçe ile Nafia Vekâletine müracaat ederek bu işe mahsus olmak üzere vesika almaları ve bu vesikayı ibraz etmeleri şarttır.

Bu müddet içinde vesika talebinde bulunmıyanlar eksiltmeye iştirâk edemezler.

5 — İsteklilerin teklif mektuplarını ikinci maddede yazılı saatten bir saat evveline kadar Su İşleri Reisliğine makbuz mukabilinde vermeleri lâzımdır.

Postada olan gecikmeler kabul edilmez. (3631) (5663)

İstanbul Fiyat Murakabe Komisyodundan:

İlân No. 168:

% 40 rutubetli ve 600 gram sıkletindeki bir adet ekmek fiyatının 3 Haziran 942 gününden itibaren bayi masrafile beraber (10) kuruş (50) santim olarak tesbit edildiği ilân olunur. (6108)

SPOR

Admira bugün Beşiktaş'la oynuyor

Şehrimizde misafir bulunan takviyeli Admira takımı bugün ikinci maçını Şeref Stadında Beşiktaşla yapacaktır. Dünya futbol âleminde şöhretleriyle anılan kıymetli elemanlara malik Admiranın bugün siyah beyazlı takım karşısında alacağı netice merakla beklenmektedir.

Birinci maçında Fenerbahçeye mağlûp olan Admira seyirciyi tatmin edici bir oyun çıkarmasına rağmen kendisinden beklediğimiz futbol kalitesini göstermemiştir.

Galatasarayın 35 inci yıldönümünde 937 senesinde bir kere daha şehrimize gelen bu takımın futbol kabiliyeti ve tekniği takdirle karşılanmıştı.

Misafirlerin sarı - lâciverd takıma mağlûbiyetlerinde Fenerbahçenin pek güzel bir oyun çıkarmasının da çok tesiri olmuştur.

Admiranın birinci maçta sahadan mağlûp ayrılması misafirlerin bugünkü müsabakaya fazla önem vermelerine vesile olacaktır. Beşiktaşa da Fenerbahçe gibi muvaffakiyetli bir oyun ve parlak bir netice almasını temenni ederiz.

Ziya Gün davası

Ziya Günün Üniversiteye yaptığı tesisin tescili davasına dün devam edilmiştir. Verilen ara karara göre Fahiman Şakarcan, davaya müdahil sıfatiyle iştirâk etmiştir. Celse esnasında varisler vekili mahkemeye bir lâyiha vererek diğer varislerin de davaya iştirâki için ihbar talebinde bulunmuşsa da bu talebi reddedilmiştir. Ayrıca Salâhattin Şakarcan son açtığı bir dava ile bu davanın birleştirilmesini talep etmiştir.

Mahkeme Üniversite vekili Refiğin itiraz hakkı olduğundan şimdilik davaların tevhidine imkân olmadığına karar vererek duruşmayı başka güne bırakmıştır.

1 sene hapis!

Dimistokli adında biri müteahhit Servetle Nesime ait çimento torbalarını otomobili ile nakle derken başka birisine sattığı için yakalanarak Asliye Altıncı Ceza Mahkemesine verilmiştir. Suçlu yapılan duruşması sonunda 1 sene müddetle hapse mahkûm edilmiştir.

1000 lira ceza!

Hasırpazarında ihracat komisyonculuğu yapan Salamon Romanon adındaki biri bundan bir müddet evvel Almanyaya yenmiyecek derecede bozuk kuru meyva ihraç etmiştir. Suçlu 1000 lira para cezasına mahkûm edilmiştir.

RADYO PROGRAMI

3 Haziran 1942

7.30	Program	19.45	Serbest 10 Dakika
7.33	Müzik	19.55	Film Şarkıları
7.45	Ajans	20.15	Radyo Ga.
8.00	Müzik	20.45	Bir Marş Öğreniyoruz
8.15	Evin Saati	21.00	Ziraat Takvimi
12.30	Program	21.10	Saz eserleri
12.33	Tek ve Beraber Şarkılar	21.30	Konuşma
12.45	Ajans	21.45	Riyasetcümhur bandosu
13.00	Şarkılar	22.30	Ajans
18.00	Program	22.45	Kapanış
18.03	Radyo dans orkestrası		
18.45	Fasıl heyeti		
19.30	Ajans		

Askerlik İşleri

Fatih Askerlik Şubesinden:

Yd. Nakliye Teğmen Şevki oğlu Salim Tütüncü (44915) nün şubeye müracaati.

Yeni Sabah

ABONE BEDELİ

	Türkiye	Ecnebi
SENELİK	1400 Krş.	2700 Krş.
6 AYLIK	750 »	1450 »
3 AYLIK	400 »	800 »
1 AYLIK	150 »	300 »

— DİKKAT —

Gazetemize gönderilen yazılar neşredilsin neşredilmesin iade olunmaz ve zıyaından mes'uliyet kabul edilmez.

Sahibi: A. Cemaleddin Saraçoğlu
Neşriyat Müdürü: M. Sami Karayel
Basıldığı yer: (H. Bekir Gürsoylar ve A. Cemaleddin Saraçoğlu matbaası)